Ն· 1117 — 1881 ՄԱՅԻՍ 6 ՇԱԲԱԹ — ՏԷՕՐՏԻՆՃԻՒ ՄԷՆԷ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԸ ԹԷՐԹԼՈՒՐԸ

Մէճիտիյէ 20 ղրուշտան

ՍԹԱՄՊՈՒԼ ԻՋԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . 200 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . 100 »
Իւշ այլըգ . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՋԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունճագ-լար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . 230 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . 120 »

Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷԼԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՕԼԻԹԻԿԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԿԻՐԷՅԻ ՀԱՄԻ ԵՎ ԱՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԸ ԹԷՐԹԼՈՒՐԸ

Պէհէր սաթրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէ 5 ղրշ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 2 »

ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումումու սարրաֆիյէյէ այիտ.
2 վէ 3ի ՕՀՆՒ սահիֆէլէրէ 6 ղրշ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 4 »

Զիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր։

Մէվատտր նաֆիայա տայիր պէնտէր մէճմանէն գապուլ օլունճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ, իատէ օլունմայանագ։

Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

Իտարէխանէսի վէ մաթպասաս, Սթամպօլոյ Պապը Ալի ճաուտէսիսնտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սօգաղը քէօշէսիսնտէ նումէրօ 8 տէ տիր։ — Ղազէթանրն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեափիֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի զազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունճագը կիպի, քեափիֆէյի մէքթուպչիսի տախի անրն ճամրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 6 ՄԱՅԻՍ

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Ռուսիա հէյլէթը վիւքէլասընն ադիրտէն իսթիֆա իթմէսիյէ, իմբէրաթօրն պիր եէնի գապինէթօ թէչքիլինի ժէնէրալ իկնաթիէֆէ իհտալէ իսթտիկինէ տայիր թէլէկրաֆ չիրքէթլէրինին վէրմիշ օլտու գլարը հավատիս շայանը թեաճճիւպ իտի։

Մալիւմ տիր քի, Ռուսիա՝ մէշրութիյէթլէ իտարէ օլունուր տէվլէթլէրտէն օլմասընընտան, հէյէթը վիւքէլասը էօյլէ պիր վիճուտատտ օլունապիլէճէք պիր գապի. նէթօ թէչքիլ իթմէյտա, պիշտէ օլտուղու կիպի, հէր պիրի այրրճա իմբէրաթօր թարաֆընտան նասպ վէ ազ օլունուր, վէ իսթիֆալերի տախի պէօյլէ այրը այրը վուգու պուլուր։

Պու հալդէ վիւքէլալի հաղբրէնին պիրտէն իսթիֆա իթմէյերի նէ գատար զարիպ կէօրիւնմիշ իսէ, իմբէրաթօրուն եէնի "վիւքէլալը պիրէր պիրէր վէ այրը այրը թային իթմէյիպ տէ մէշրութիյէթլէ իտարէ օլունան տէվլէթլէր ուսուլինճէ գապինէթօ թէչքիլինի պիր զաթա հէվալէ իթմէսի տախի օ գատար ճալիպը նազարը ազգգաթ պուլունմուշ իսի։

Խուսուսիյէ իմբէրաթօր պէօյլէ սերպէսթանէ պիր հարբէքէթ եէնի գապինէթօսունուն պաշընա կէթիրմէք իսթէտիյի զաթրն մալիւմ օլան բօլիթիգասը պէ ինտէբի միւպայէնէթէ մանա վիրիլէմէմիշ իտի։

Պու տէֆա ալընան թէլէկրաֆ իսէ, պունտան եվվէլքի թէլէկրաֆլարրն վէրմիշ օլտուգլարը հավատիսին եանլըշըղընը կէօսթէրէրէք, պու չիպգինէլերի տէֆ ուիզալէ իթմիշ տիր։

Իսթիֆա իտէն պիթիւն հէյէթը վիւքէլա օլմայը, եաղընըղ տախիրէյէ նաղբրը Գոնթ Լօրիս Մէլիգոֆ օլտուղուշկիպի, ժէնէրալ իկնաթիէֆ տախի հէյէթը վիւքէլա ըհասէթինէ թաեին օլունմայուպ անճագ տախիրէյէ նազբրը օլմուշ տրը։

Հէր նէ գատար քի ժէնէրալ իկնաթիէֆին տախիրէյէ նէզարէթինէ թաեին՝ պաշ վէքեալէթ մագամընա պիր հազբրլըգ ատտ օլունապիլիր իսէ տէ, պու թերֆին բրէնս կօրչագօֆուն վէֆաթընա գատար թէէխիւր իթմէսի մէհուզ տրը։

Հէր հալտէ ժէնէրալ իկնաթիէֆին պէօյլէ պիր էէմմիրէթլէ հէյէթը վիւքէլյա իտալը վէ խուսուսիյէ հուրրիյէթ թարաֆտարլըգը իլէ մէշհուր օլան Գոնթ Լօրիս Մէլիգոֆուն եէրինէ Բանսալիսթիկի մալիւմ օլան ժէնէրալը միւշարիէյհին թաեինի՝ իմբէրաթօրը ճէտիտին ֆիքր ու մէսլէքը մախսուսունա վէ պունտան սօնրա պէնչունճագը մուամէլէ վէ հարբէքթինէ պիր նիմունէ ատտ օլունապիլիր։

Իչիւնճիւ Ալէքսանտրը բրէնսիյի զէմանընտա ֆիքր ու մէսլէքը մախսուսը հագգընտա իքի զանն վար իտի։ Պունլարրն պիրի բէք ղալրէթլի պիր Բանալիվիզթ օլտուղունա վէ իքինճիսի էֆքէտրը հուրրիյէթբէրվէրանէսի օլուպ մէշրութիյէթ թարաֆտարը պուլունտուղունա տաիր իտի։

Ժէնէրալ իկնաթիէֆ հագգընտաքի թէվէճճիւհ մուամէլէսի տախի պիրինճի ղանընը ղալիպ օլտուղունա պիր ալամէթ օլտուղունտան, իկնաթիէֆին տախիլիյէ նէզարէթինէ թաեինի տախի էհէմմիյէթսէն արի օլմալը, ալէմի սիյասէթճէ պագը չիպսէ վէ գօրգուլարը մուճիպ օլմագտադր։

* *

Թունուղ մէսէլէսինին իթալիա իյրաս իթտիրի զիյանլարրն պիրի տէ գապինէթօ թէչքիլինտէքի միւշքիլաթ տրը։

Մ· Գայրօլինին թահթը բիյասէթինտէ օլուպ, սէրպէսթ թարաֆտարանընտան միւրէքքէպ օքան գապինէթօ պունտան եվվէլ իսթիֆա իթմիշ օլտուղու հալտէ, աքրպէսթի թարաֆտարանընտան տիկէր պիր գապինէթօ թէչքիլի վէ մուհաֆազաքեարլարտան միւրէքքէպ պիր գապինէթնընը մէճլիսիր մէպուսանա եանի էֆքեարը ումումիյէ իլէ ուլուշմասը միւմքին օլմասընընտան, Գայրօլի գապինէթօսընը իսթիֆասը գապուլ օլունմայուպ իպգասը զարուրի պուլունմուշ իտի։

Պու տէֆա իսէ Գայրօլի գապինէթօսու եէնիտէն իսթիֆա իթմէքլէ, գրալ հազրէթլէրի մուհաֆազաքեարլար բուէսասընտան Մ· Սէլլոը պիր գապինէթօ թէչքիլինէ տաէթի իթմիշ իսէ տէ, պու զաթ չիմտիքի մէճլիսի մէպուսան իլէ պագասընը միւքքին օլմայանաղընը պիտիրինտէն, մէճլիսը մէզգիրուն հալլի իլէ մուախխարէն եէնիտէն իսթիֆա պաթ իճրա օլունմասը թալէպինտէ ըսրար իթմէքտէ տիր։

Անճագ եէնի իսթիֆապ օլունճագ հէյէթը մէպուսանընն տախի Մ· Սէլլոնրն թէչքիլ իտէճէյի մուհաֆազաքեար գապինէթօ իլէ ուլուշմասը բէք մէմնուն օլմասընընտան, իթալիա պունտան սօնրա պունտան տօղրը բէք տէ բահաթ իտէմէյճէք տիր։

ՐԷՍՄԻ

(Տիւնքի իլավէմիզտէն նագլ օլունմուշ տրը։)

Ճէննէթմէքեան Սուլթան Ապտիւլ Ազիզ Խան հազրէթլէրինին մաղլումէն վէ եիւրէքլէր տայանմայանագ սուրէթտէ մաղտուրէն չէհատէթինէ ճիւրաթ իլէտիլի թահգիգ գըլընմը օլան եէլասասան, էֆքարը մալիւմէնին հասէպէլ ուսուլ խթինթաղլարը-նրն հիկմը իճրասընտա իչլերինտէն պիր չօղունուն պու ճինայէթը ազիմլի միւրթէքիպ օլտուգլարը սապիթ օլտուղու կիպի, Այշան վալիսի Միտհաթ բաշանրն տախի պու իշտէ գիմէտխալ օլտուղու տերէճէի սիպուրթէ իգթիրան իլմիշ օրմասընտա մէպնի քէնտիսի չիմտիլէ գատար մէսթուր օլան պու ֆիքը միւնքիրին եէլուրը իսթիսպար իլէմէսիլէ պերապեր, հէման իզմիրտէ քեանի ֆրանսա գօնսօլոսխանէսինէ տեխալէթ իթմիշ օլտուղը օրատասի գօմանտան թարաֆընտան կէլէն միւթատտիտ թէլէկրաֆնամէերտէն անլայշըմըշ, վէ էլհալէթիս հաղիհի մէզգիր գօնսօլոսխանէտէ պուլունտուղու մուհագգագ պուլունմուշ, վէ մուամիլէյհին իշլպու տէխալէթի միւրթէքիպ օլտուղու ճինայէթի միւէլտա վէ ումումու թապիիյէտէն օլմագ իւզրէ հէր էշյտէն սուգութունու միսթէլզիմ օլտուղու կիպի վալիլիքտէն տախի սուգութունու իչապ էյլէմիշ օլտուղընտան պինանէն ալէյհ քէնտիսինն ազի իլէ վիլայէթը մէզգիրէ վալիլիկինէ շուրան տէվլէթ բէիսի սապզգ Ալի բաշա հազրէթլէրի թային պույրուլմուշ, վէ Միտհաթ բաշանրն գահտէի տահլէի տայիյէ իճապընճա թահթը իսթինթագա ալընմասը զարուրի պուլունմուշ օլուպ, միւշարիէյհ Ալի բաշա հազրէթլէրի՝ Միտհաթ բաշա իչիւն թերթիպ օլունան սիվալլերի իրան վէ գահտէի մերիյէէ թէվֆիգան վազիֆէի միւթէրէպէի իլիա իթմէք իւզրէ իզամ օլունճագ հէեէթը տայիյէ իլէ պէրապէր վաբօրը մախսուսա իրքեապէն իզամ օլունտուգլարը բէսմէն իլան օլունուր։

Իչիթիկիմիզէ կէօրէ, պալատէքի իլանը բէսմիտէ զիքր օլունան հէյէթը տայիյէ իլէ պէրապէր Ալիյէ նազբրը ճէվանէթ բաշա հազրէթլէրի տախի իզմիրէ միւթէվէճճիհէն հաբէքէթ իլէմիշ տիր։

—

Մալիւմաթը սախիրէյէ կէօրէ Միտհաթ բաշա պուսրատտա հէնուզ Ֆրանսըզ գօնսօլոսխանէսինտէ պուլունմաղլա, Մամիիլյհին պիր էճնէպի հարպ սէֆինէսինէ բաքիպէն, ֆիրար իթմիշ օլտուղընա տաիր զուհուր իտէն հավատիս թահագգուգ իթմէմիշ տիր։ (Մեռնիր)

—

Մէճլիսի այան տղասընտան օլուպ, մերհում Սուլթան Ապտիւլ Ազիզ Խանրն խանէտանը վասխի պուլունան գէմալ բաշա հազրէթլէրի՝ խագանը միշարիէյհին վէֆաթընա տաիր իճրա օլունան թահգիգաթը սախիրէտէն տօղայը, ահվալը մէզգիրէ հագգընտա պիր շեր թանգիմ իտուպ, խաքիրաի Շահանէյէ արզ իթմիշ վէ զաթը Շահանէ թարաֆընտան թահսին պույրուլարագ բաշի միշարիէյհէ նագաէն միքաֆաթ իտիմիշ տիր։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ճանիպը Պապը Ալիտէն Թունուզ վիլայէթինէ եազըլան թէլէկրաֆը սուրէթի տիր։

Ֆրանսա իլէ ճէպրէն պիր մուահէտէ իմզա իթտիյինիզ տաիր թէլէկրաֆընը ալընը։ Իչպու մուահէտէ ալէյհինէ տէվլէթը Ալիյէ չէտիտէն վէ բէսմէն վէ ալէնէն բրօթէսթօ իթմիշ տիր։ Մէթպուը մուֆախխամընը Բատիչհըմբէրլէն Թունուզ էյալէթի իւզէրինէ հուգուգը հիւքմրանիսի թէմմէն մահֆուզ տրը։ Մէզգիր մուահէտէնին էսպապը մամուլյէթինտէն պիրի օլտուղու Պապը Ալի նամընա բէսմէն սիզէ թէպլիղ իտուրիմ։ Բրօթէսթօմուզըն սուրէթի պա թահրիրաթ թարաֆընընդա կէօնտէրիլմիշ տիր։

1881 մայիս 5/17

—

Հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ Եունան տէվլէթի պէյնինտէ ադա օլունճագ մուգավէլէ հագգընտա իճրալ միզաքէրէ իյին Օսմանը մուրախխասլարը իլէ սիւֆեր տիւն տախի տագը իճթիմա իլէմիշլեր տիր։

Իչպու իճթիմատ ֆէննի մէսէլէլեր հագգընտա միւզաքէրէ ճէբյան իտուպ, պալընճա արագինէն ուսուլը թախ իյէ վէ թէսլիմի իւզէրինէ թէզէքքիւր օլունմուշ տրը։

Եվվէլքի կիւնքի իճթիմատ Օսմանը մուրախխասը Սէրվէր բաշա հազրէթլէրինին ագտէմճէ մէյտանա գօյտուղը 4 չէրեաթի մէյտանա գօյտուղը քէմալը իհթիյաթլէ տիւնքի նիսխէմիզտէ եազմըշ իտիք։ Պու կիւնքի Ֆոբ հավատիսը մէզգիւրէրի թասդիք իտիյօր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Եունան հիւքիւմէթի՝ իթթիհատ բօսթասընընն Օսմանը չիսպէսի մարիճէթիլլէ մէմալիքը Մահրուսէտէն Եունանիսթանա կիտէն մէքթուպարատ թէքրար էքի գաթ իւճրէթ ալմագտա օլտուղունտան, պունուն մէնի՝ թէլէկրաֆ վէ բօսթա նէզարէթի թարաֆընտան մէրճիինտէն թալէպ օլունմուշ իմիշ։

—Իզմիտտէ Բաղարճըգ ճիվաբընտա պիր Ամերիգալը միսիոնարը տաղա գաչբրմըշ օլան Զէրքէս հայատտալար զապթա թարաֆընտան ալուշ ու կիրիֆթ օլունմուշլար տրը։

—Սագրը ճեղրէսինէ կէօնտէրիլէն ամբպպաի ասքէրիյէնին թանգիմ իթտիքլերի ժուրնալա կէօրէ, ճէգիրէի մէզգիրէնին էհալիսի հարէքէթը արզտան եվվէլ 39177 նումիրա օլուպ, պունուն 3405ի թէլէֆ, 1310ա մէճրուհ, 1128ի չիֆաքէդրը օրմուշվէ 32սի էրի օլմագ իւզրէ իմիշ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Միլլէթիմիզին Ազգային Վարչական կազմակերպութիւն նիզամնամէսի իգթիզասընա, հէր Խորհրդականրն վէզիֆիսինէ մէրպութ իշլեր հագգընտա մալիւմաթ քէսպ լթմէքլիկէ Վարչական Խորհուրդուն սէլահիյէթի օլունուզունտան պիլ պահս, Դատական Խորհրդական էֆէնտի՝ քէնտի վէզիֆիսինտէն մատուտ օլան խուսուսաթի հագգընտա՝ քէնտիսինէն մալիւմաթ իսթէնիլմէսինէ պէքլէմէէրէք, կէչէն փետրվար դայէթինէ գատար միւրուր խոնչ իլք տէօրթ այ զարֆընտա մէմուրիյէթի հասէպկիյէ քէնտիսինէ հէվալէ օլունան խուսուսաթէ տարր իճրաաթը վէ իսթարաթը հավլի պիր գէթա լայհա իսէ, մէզգիր նիզամնամէսինն պաղը պէնտէրինճէ լիւզում կէօրտիկիթատկիրը հավլի օն տէօրթ պէնտի չամլի տիկէր պիր գէթա լայհա թանգիմ, վէ իհապաթընը իճրասը զրմիրնտա Վարչական Խորհուրդա հէվալէսինի միւլէմմա պիր գէթա խթիսայէ մէրպութէն Բաթրիգ Ամեն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինէ թաղտիմ իդէմիշ տիր։

Պիրինճի լայհասընընն մէալինէ նազարէն, մուամիլէ յհ Խորհրդականրն՝ Դատական Տեսչութիւն Դիւանընճա լաղըմ օլան մուալէնէթի պուլամատըղընտան, մէմուրիյէթը մալիւմասինտէն պիլ իսթիֆա, խալէֆինին ինթիսապընա գատար մուվագգաթէն իլէրին խարէսինէ տէվամ իլէտտիկի, Նիզամնամէի մէզպուր իգթիզասընընա հէր պիր Թաղ. Խորհուրդ մարիճէթիլէ թէչքիլի լաղըմ կէլէն Թաղային Հայտարար դատարանլարրն թէչքիլի զրմիրնտա Բաթրիգ Ամեն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրի թարաֆընտան կէօնտէրիլէն թալիմաթէ պինէն, վէ Դատական խորհրդական էֆէնտինին քէնտի թարաֆընտան վուգու պուլան իսթիսարաթա նազարէն, Թաղ. Խորհուրդլարրն պաղրը հաշտարար դատարանլարրը թէչքիլ իլէմիշլեր իսէ տէ, նէ՝ Ալէմտարը, նէ՝ Ա.յատէֆանոզ, նէ՝ Գարթալ նէ՝ Գընալը ատտ, նէ տրշարը Գումդարու, նէ Գասրմրաչա, նէ Եէնի քէյ, նէ Էյուպտաքի Սուրբ Եղիա քիլիսէսի, նէ Մարքրի քէյլիս, նէ Պէյոգլիքտէրէ, նէ Պոյաճը քէյ, նէ Սամաթիատտա Սուրբ Գէորգ քիլիսէսի իլէ Սուրբ Յակոբ քիլիսէսի, նէ Խոթէնա, նէ Բուսմլի Հիսարը, նէ Օրթա քէյ վէ նէ տախի Պէյօղլու գուրպինտէ Ցեերի քէյլիս Թաղ. Խորհուրդլարը թարաֆընտան հէնուզ պիր եէվպպ պլընմամըշ օլտուղունան, մէզպուր մահալլերին Թաղ. Խորհուրդլարը թարաֆլարընտան նիզամնամէի մէզպուրը մէվգրի իճրայէ գօնուլմասը հագգընտա իպրալ օլունան խլմազաթը մուճիպի թէէսսիֆ իտուկի,

Վէ մէզգիր տէօրթ այ զարֆընտա Դատական տեսչութիւնա կէրէք հէվալէ վէ կէրէք տօղրուտան տօղրույա թաղտիմ օլունան էվրագ, 150 խուսուսաթա տարր օլուպ, պունլարտան 31 ատէտի խտարէի ամիգա զէմանընտան գալմըշ մէվտատ օլուպ, 79 ատէտի մէզգիր տէօրթ մահ զարֆընտա միւճեռտէտէն իսթիտա օլունուզ վէ մէզպուր 150 գալէմ մէվտատէն 25 ատէտի Ամուսնական Սենեակա, 17 ատէտի Անհատականա, 4ի Վարչականա, վէ 12 սի Հաշտարար դատարանարա հէվալէ գըլընմըշ օլմաղլա, կէրուէտ գալան 72 գալէմ մէվտատէն պաղըլարը թաշրույա տայիր օլուպ, մէրճէլէրինէ միւրաճաաթ օլունմուշ, վէ միւթպաղի 21 գալէմի իչիւն պիգայա միսթէտիլէրին իչէ տէվամ իյլէմէլէրինէ միւնթազըր պուլունուլտուղընը, վէ մէզպուր 150 գալէմ մէվտատը միւնազիրունֆիհիտէն 71 գալէմի տէ թաիֆէի նիսպան թարաֆընտան իգամէ օլունտուղընը մուֆասսալէն վէ թէֆերրուաթլա պէյան ու իշար իլէմիշ։

Պունունլա պէրապէր մէվտատը մէզպուրէնին պաղըլարը հագգընտա հուգուգու զէվճանճա ֆէհմ օլունան պաղը վուգուանթը նամէշրուէնին նիզամը վէճէնէ իստատասընա միւտտալիէրին մէզգիտիր օլամատդիյարընտան, թահգիգաթը լաղըմէնին իճրասը վէ ահվալը նամէշրուէնին զահիրէ իկրամ վէ պատմա մէրճիինէ միւրաճաաթ իլէմէք պաղարրընտա պիր Ընդհանուր Դատապազն նապ ու թայինինէ յիւզում կէօրիլտիկինի չըգան դեկտեմբեր այընտա Վարչական Խորհուրդա Թահրիրէտէն իսթիֆար ինճէթիկի կիպի իսթիֆարը մէզպուրը ալտը տախի թէքրար իլէմիշ։

Վէ Ա.զգային, Դատավարութիւնա գարը պէշ Ֆասը չամլի պիր նիզամնամէ հազրրըմըշ գինեղ պատմամէրճինտէ թահգիգ ու թէտգիգ օլունարագ, մէվգիի իճրայա գօնուլմագ իւզրէ, բէշնէն պիր քէրրէ կէօզտէն կէչիրիլմէք, վէ նիզամաթը հիւքիւմէթը Սենիյէ մուվաֆֆագ օլուպ օլմասընը թէմենի խալմէք իւզրէ, տասավի վէքիլէրինէ Աւետիս էֆէնտի Եօրատեան իլէ, կարապետ էֆէնտի Թ. կիւրճեանա հէվալէ իլլէմիշ օլմաղլա, պիր դաշ կիւն զարֆընտա Վարչական Խորհուրդա թագտիմ գըլընաճաղը աղնաշըլմըշ տրը։

Ազգային կէդրոնական Դատարանրն գամիսին չիւպէլէրինին ազաբ մուվազզաֆ օլմաղարընա տաիր մուամիլէյհ Խորհրդական էֆէնտինին տախի պիր թէքլիֆի պուլունտրը մէզգիր լայէհաղընտա կէօրիլիյօր։

—

Մխլէթ մէճլիսի ումումիսինին եարընքի կիւն քիչատը թէէխիր օլունտրընը հէր նէ գատար տիւնքի նիհայէսիմիզտէ եազմըշ իսէք տէ, կազէթանրն նէչրինտէն սօնրա ալտրըղմըզ Պաշտոնական Ծանուցումա կէօրէ, մէճլիսի մէզգիր եարընն քիչատ օլունճագ տրը։

—

Պէրաի զիյարէթ Ս· Երուսաղէմ ազիմէթ իթմիշ օլան տուրնան ագտէմ եազարընընդ ֆազիլէթլու Ազհեան Մկրտիչ վարդապետ պու տէֆա Բաքա թաբֆընտան Մեռ—Սէթ-էլէ նիշանընընն չըվաիլէլքք ըիւթպէսի իթթա օլունմուշ տրը։

—

Վան վիլայէթի մուավինի Աղաթօն Մկրտիչ էֆէնտի պու բաքար էրթէսի կիւնիւ Սթամպօլա վասլ օլմուշ տրը։

—

Վան վէ Էրզրումտան Բաթրիգխանէէ խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, գահրէմանէկան Միլլի մէրքէզ խանէ գօմիսիօնընընն խանէ պիրէթլերի հիւքիւմէթը մահալլիյէ խարաֆընտան զապթ օլունմուշ տրը։ (Հայրենիք)

—

Արապկիր առաջնորդը Գեր. Եղնիկ եպիսկոպոս խարբուրտան պու թարաֆա տօղրու եօլա չըգարլըրղը էսնատտ, Բարթող թաբարան իլէ Ռուսիա թէպասընընտան վէ Արապկիր միւթէպերանընընտան Ահմէտեան Հաճի Յարութիւն էֆէնտիլէր տախի Թահսիլէրճիզ Արապկիրտէն խարբուրտա կէօթիրիլմիշ վէ Բարթող էֆէնտի խարբուրտա առաջնորդարանընա վէ Ահմէտեան էֆէնտի տախի Տիյարպէքիր Ռուս գօնսօլոսունուն իշարը մուճիպինճէ խարբուրտա իրան քարբէրտաղ (գօնսօլոս) վէքիլի Վարդանեան Գրիգոր պէյէ թէսլիմ օլունմուշլար տրը։

—

Տիւնքի կիւն Զամբճա թէքքէսինին չէյխի թէքրար Բաթրիգխանէէ կիտէրէք, իսկիւտար Ս· Կարապետ քիլիսէսինին Զամբճա սուլու մէսէլէսինին սերրան վէ գաթիէն թէսվիյէ օլունմասընը Բաթրիգ Ամեն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինտէն թէմենի խլէմիշ տիր։

—

Իչիթիրիմիզէ կէօրէ, պու կիւն վարչական խորհուրդ՝ Բաթրիգխանէտ Բաթրիգ Ամեն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինին թահսիր բրիսէթինտէ իճթիմա իտէճէք տիր։

—

Շապին-Գարա-Հիսար Գաւառ. ժողովը՝ Ներկարարեան Գեր. Տ. Պետրոս Ծ· Վարդապետի եվվէլքի բազար կիւնիւ էքսէրիյէթը արա իլէ Առաջնորդ ինթիսապ իթմիշ վէ Եպիսկոպոսլուգ իչիւն տէ մահզէր թանգիմ իթմէքտէ իմիշ։

—

Քիրասօնտա եէնի պիր գազ մէքթէպի քիւշատ օլունուպ, պունտա Գում-Գարու Ս· Լուսաւորչեան մէքթէպինին աթիպ չակիրտանընտան թամզարալը Տիկին Թագուհի Աւագեան վարժուհի նապպ օնլունմուշ տրը։ Մէքթէպը մէգքիւրտէ 80 գատար գազ չակիրտանթահսիլի իլու

ԲՐԷՆՍ ԿՕՐՉԱԳՕՓԸՆ

ԹԷՐՃԷՄԻԷ ՀԱԼԻ

(Թայմզդան Բէրօեմ)

—

(Տէ-Նէ-Նէ-Գրէն գէլամ վէ Էէնամ.)

Պու Շարդ մէսէլէսի իսէ բրէնս կօրչագօփըն թալամին վէ արզու իթտիյինտէն տահա երքէնճէ մէյտանա կէլսի, վէ իւմիտ իթտիյի կիպի օլմասը։ Այսթէֆանօս ահտնամէսինին իմզալանմասընտան Պէրլին գօնկրէսինին ինիգատընա գատար միւրուր իտէն վագթ, քէնտիսինին ուզուն վէ չէրէֆլի էօմրիւնտէ պիր մզգտար սիյահ պիր սահիֆէ թէչքիլ իթտի։ Պիր թագըմ պէտպախթսըզլըգլարտան սօնրա, մուհարէպէյէ մուվաֆֆագըէթլէ խիթամ վէրիլտի, վէ թիւրքիա, մուզաֆֆէր տիւշմէնին եէտը իգթիտարընտա գալը։ Պու թագտիրտէ, Շարդ մէսէլէսի Ռուսիա մէնաֆիինէ թէվֆիգէն հալ օլունապիլիր իտի, էյէր ինկիլթերրա իլէ Ավսթրիայը միւտախէլէտէն մէն իթմէք միւմքին օլսա իտի։ Հէր չէյ բրէնս Պիզմարգտան ասըլը իտի։ Էյէր չիմտի բրէնս Պիզմարգ Ռուսիա իչին, Ռուսիանընն 1866տա (1) վէ 1871 տէ (2) կէօսթէրտիյի գատար միւսաատէ կէօսթէրսէ իտի, քի պունա տա միւչքիլթ եօգ իտի, Ռուսիանընն թէչէպպիւսաթը սիբլօմաթիգիյէսի, թէչէպպիւսաթը ասքէրիյէսի գատար մուվաֆֆագիյէթլէ խիթամ պուլապիլիր իտի։ Բրէնս Պիզմարգընն եաբաճաղը չէյ, պիր ազ թէհտիտանէ մէսլէք իթթիխազ իտուպ, աչըգտան աչըզա պէյան իթմէք իտի քի, մուհարէպէնին (Ռուսիա իլէ Թիւրքիանընն) իչլէրինէ քիմսէ միւտախէլէ իթմէմէլի տիր։ Հէր քէսին մէմուլ իթտիյի կիպի պու սուրէթլէ հարէքէթ իտէճէք եէրտէ, բրէնս Պիզմարգ Ավսթրիա մէնֆիինէ պիր եէնի թէվէճճիւհ վէ տըզգաթ իպրազ իթտի, վէյէվ Ավսթրիա իչլէրինտէն հիչ գայտ իթմէտիկի վէ հաթթա Ավսթրիա մէնաֆիինէ խասիմ օլտուղու զանն օլունուր իտի իսէ պիկի։ Իմտի, բրէնս Պիզմարգ գօնթ Անտրասի իլէ օլան միւնասէպաթը խալիսէի տօսթանէսինտէն պահս իթտի, վէ բրէնս կօրչագօփուն օ կիպի ահվալ թահթընտա վագթըյլա քէնտինէ իֆա իյէտիյի խըտմաթը ունութտու, վէ թարաֆէյն միհանէսինտէ պիր նամուսլու տէլլալ կիպի մուամլէ իթմէքտէն պաչգա պիր շէյ եաբամայաճաղընը իլան իթտի։ Բէյտէրբէյ վէ իսթէմէեբէք, բրէնս կօրչագօփ՝ Ալէմանիա խարիճիէ նազըրընդն թուլթուղու բօլիթիգանընն ասըլ նիյաթ վէ մագսատընը անլատը, վէ մէճպուր օլտու մահէթթէսուճի իթթիրաֆ իթմէեբ քի, Բրուսիանընն նանքէօրլիւիւ՝ Ավսթրիանընն նանքէօրլիւիւ գատար ինսաֆիսըզ իմիշ։ Հաթթա, պաղը ճիհէթիէրլէ։ Բրուսիանընն նանքէօրլիկի Ավսթրիանընն նանքէօրլիւիւնտէն տահա մուզիրր իտի։ Չիւնքի, 1853տէ, Վիէննա գապինէթօսու մուհարէպէնին էօնիւնիւ ալմաղա օլսուն սայ ու ղայրէթ իթմիշ իտի, հալպու քի մախսուսիյաթը ախիրէտէ։ Պէրլին գապինէթօսու կիզլիճէ ֆագաթ բէք էմին սուրէթտէ Բուսիայը հարպա սէվգ իթմիշ իտի։

Բրէնս կօրչագօփ։ օլ վագթ չէտիտ պիր խասթէլիքտէն մուզթէրիպ օլտուղու հալտէ։ պու պէտպախթլըգլար քէնտիսինէ բէք աղը կէլտի։ վէ պիր վագթ Ռուսիա խարիճիէ նէզարէթինտէ գարարսըզլըգ վէ մէեուսիյէթ հիւքմ իթմէքտէ պուլունտու։ Անճագ ժէնէրալ Ինեաթիէֆ։ ատէթի միճիպինճէ մէմնուն վէ մէսրուր վէ էմին պիր հալտէ իտի, վէ պու միչքիլթընն իչինտէն չըգմագ իչուն զաթէն գաֆֆասը տա պիր տուզինա թէքլիֆլէր իլէ տօլու իտի։ Պունարտան իքիսի թէճրիւպէ օյունմաղա չաեէսթէ կէօրիւնտիւ։ Պիրինճի թէքլիֆ, Ավսթրիայա ըրչվէթ եէտիրմէք իտի, եանի, վագի օլան մէնֆաաթտան օնա տա պիր հիսսէ չըգարմագ, վէ ժէնէրալ Ինեաթիէֆ պու իշի պաշա չըգարմագ իչուն վիէննայա կէօնտէրիլտի, Ֆագաթ պիր գաչ կիւն զարֆընտա անլաշըլըր քի, պու Եօլտա Ռուսիանընն քեաֆֆէլ թէչէպպիւսաթը սէմէրէսիզ գալաճագ տըր։ Գօնթ Անտրասի ֆիլ վագի Պօսնա իլէ Հէրսէքի ալմագ իսթէեօր իտի իսէ տէ, եէտինտէ պիր Ռուսիա սէնէտի պուլունմագտան իսէ, պիր էվրոբա սէնէտի պուլունմաղը եվլա սայր իտի, վէ պունա մուգապիլ, Պալգան չէպիհճէղիրէսինին սաիր գըթալարընտա Ռուսիայը քեամիլէն սէրպէսթ պըրագմագ իսթէմէզ իտի։ Ժէնէրալ Ինեաթիէֆին իքինճի բլանը բէք մահիրանէ իտի, վէ պիր արալըգ մուվաֆֆագ օլաճագ կիպի կէօրիւնտիւ, Պու տա Այսթէֆանօս ահտնամէսինին մուհաֆզասը իչուն, Ռուսիա իլէ թիւրքիա պէյնինտէ պիր իթթիֆագ ագտընտան իպարէթ իտի։ չէօյլէ քի, Էվրոբա տէվլէթլէրի, Թիւրքիանընն խայը ֆէտաքեարլըգլար իթմէեէ մէճպուր օլմուշ օլտուղու Այսթէֆանոս ահտնամէսինի թաատիլ վէ թէպտիլ իթմէեէ գալգըշտըգտա, Ռուսիա իլէ պէրապէր թիւրքիա տաիի գարշը գօսուն, վէ Էվրոբանընն միւտախէլէսի միւմքինսիզ օլսուն։ Պու ֆիքր նէ տէրէճէ չայանը իսթիղրապ տա կէօրիւնսէ, հիւքիւմէթը Սէնիյէյի իսքեաթ իչուն օլ վագթի իսթիմալ օլունան պէրահին վէ տէլաիլ էբէյիճէ գուվվէթլի իտի, վէ մուախխարէն վագի օլան պաղը վուգուաթ տա, օ պէրահին վէ տէլաիլէ հագգ վէրմիէր։ Ժէնէրալ Ինեաթիէֆ տէր իտի քի, Այսթէֆանօս ահտնամէսի վասէթասը յլա Թիւրքիանընն իթմէեէ մէճպուր օլտուղու ֆէտաքեարլըգլար աղը իտի իսէլէր տէ, Թիւրքիանընն գապուլ իթմէեէ մէճպուր օլտուղու ֆէտաքեարլըգլարընն էն ազը իտի։ Էվրոբա միւտախէլէսի տավէթ օլունտուղը հալտէ իսէ, պու ֆէտաքեարլըգլար տահա զիյատէ արթաճագտըր, չիւնքի օլ վագթի Ավսթրիա իլէ Ինկիլթերրա միւտահիւլէ իթմէլէրինի միւթէագրպ, քէնտիլէրի վէ քէնտիլէրինին հրմայէսինէ նայլ օլանլար իչուն Թիւրքիատան պիր թագըմ ֆէտաքեարլըգլար թալէպ իտէճէքլէր տիր, վէ պէլքի։ Ռուսիա քէնտինի վէ Սըլավ միլէթլէրի իչուն նէ գատար չէյ ալմըշ իսէ, Ավսթրիա իլէ Ինկիլթերրա տախի Թիւրքիատան պիր օ գատար չէյ ալաճագլար տըր։

Ֆագաթ, տէր իտի Ժէնէրալ Ինեաթիէֆ, էկէր Ռուսիա իլէ ագտը իթթիֆագ օլունսա, արթըգ պաչգա ֆէտաքեարլըգլար օլմայաճագ տըր, վէ Պօսնա իլէ Հէրսէք Թիւրքիայա գալաճագ տըր, վէ Ինկիլթերրանընն թէտավվուրթը խասիմանէսի սէմէրէսիզ գալաճագ տըր, վէ Եունան իտտաալարընա տա գարշը ճիտտի պիր սէտտը միւմանաաթ չէքիլէճէք տիր։ Վիւքելի Օսմանիյէտէն պաղըլար օլ վագթ պու պէրահինի միւսաիտ սուրէթտէ թէլագգը իթտիլէր իսէ տէ, Ժէնէրալ Ինեաթիէֆ հիւքիւմէթը Սէնիյէյի իսքեաթա մուվաֆֆագ օլմատը, չիւնքի Պապը Ալի։ Ռուսիա մուհարէպէսինին նէթայիճի վէխիմէսինի մահվ իթմէք իչուն, տիւվելը Ղարպիյէնին թէվասսութ վէ իգտամաթընտան էմին պուլունմագտա իտի։ Իմտի Ռուսիա մէճպուր օլտու թիւրքիա իլէ տօղրուտան տօղրույա ագտ իթտիյի ահքեամը տէվլէթլէրին նաղարը թէտգըգընա արզ իթմէեէ, վէ Պէրլին ահտնամէսի Այ—Սթէֆանօս ահտնամէսինին եէրինի թութտու։

Օլ վագթտան պէրու բրէնս կօրչագօֆ քէնտի մէնէֆտինտէ պագի գալը։ Ֆագաթ թէմշիյէթի ումուրա չօգլուգ իշթիրաք իթմէտի։ Մուհարէպէի ախիրէնին նէթայիճի տիբլօմաթիգիյէսի, բրէնս կօրչագօֆըն քէնտի վաթանտաշլարը միյանընտա քեսպ իթմիշ օլտուղու չէրէֆ ու հայսիյէթէ պիր պէօյիւք սատէմէ (հարուած) օլտու։ Ֆագաթ տիչարընտան սէրճի օլան էճնէպիլէր, վուգուաթը տահա զիատէ սօուգ գան վէ պիթարաֆըզգլա թէտգըգ իտէպիլէճէք պիր մէվգիտէ պուլունարգլաթընտան, բրէնս կօրչագօֆ ա(Է)հինտէ վագի օլան չիքեաթա իշթիրաք իթմէյէճէքլէր տիր։ Բրէնս կօրչագօֆըն պիր տէվլէթ ատէմի սըֆաթըյլա տէէրինի թագտիր իթտիյիմիզ վագթի, օղրամըշ օլտուղը միւչքիլաթը տա նաղարը թէտգըգա ալմագ, վէ իթթիխազ օլունան բօլիթիգանընն տօղրուտան վէ տօլայրտան քեաֆֆէի նէթայիճինի տէրբիչի նաղար իթմէք էլզէմ տիր։ Բրէնս կօրչագօֆըն էօնիւնէ չըգմըշ օլան պու միւչքիւլաթ անճագ գըսմէն տերքեար օլապիլիր, վէ սիւլիւք իթտիյի բօլիթիգանընն նէթայիճի ախիրէսի իսէ իլէրուտէ անլաշըլապիլէճէք չէյլէր տիր։ Իմտի, պիր տէվլէթ ատէմի սըֆաթըյլա բրէնս կօրչագօֆ հագգընտա հիւքմ վէրէճէք վագթի հէնուզ հուլուլ իթմէմիշ տիր։ Ֆագաթ էմինէն տէէպպիրիդ քի, պիր տիբլօմաթ սըֆաթըյլա, քէնտի մէմէլէթինին հասըլ իթմիշ օլտուղու էն պէօյիւք տիբլօմաթլար սըրասընա կէչմիշ տիր։ Էքքեալը խարիճիյէսինէ պագարագ, բրէնս կօրչագօֆ էսքի ուսուլ ատէմէրինտէն օլուպ, սաղ գալմըշ օլան վէ օէսքի ուսուլա իլիթզամ իտէն էն սօն զէվաթտան պիրի տիր։

Բրէնս կօրչագօֆ ղալէթ նազիք, վէ քէլիմէնին Ղարպի Էվրոբա (1) մանասընճա թէրպիյէի, վէ միւլայիմ թապիյաթը, վէ ինճէ ֆիքիրի վէ հէր քէսին թէվէճճուհաթընը ճալիպ պիր զաթ օլուպ, ֆիլվագի տէյիլ եալընըզ էճնէպի տիբլօմաթլարընն, իլա Ս. Բէթերսպուրկընն Էվրոբա թէրպիյէսի ալմըշ օլան ասըլզատէկեանընն թէվճճիւհինի տախի գաղանմըշխտի։ Ֆագաթ բրէնս կօրչագօֆ, պախուսուս Մօսգուալը տօսթլար իլէ կէօրիւշտիւիւ վագթ պունու տա թէֆհիմ իտէր իսի քի, ախպ իթմիշ օլտուղը էճնէպի։ Թէրպիյէսի քէնտիսինին հրսսիյաթը միլլիյէսինէ խալել կէթիրմէմիշ տիր, վէ քէնտիսի տայիմա պիր Ռուս վաթանբէրվէրի օլմուշ տըր, վէ տայմա տա էշլէ գալաճագ տըր։

---

(1) Ավսթրիա մուհարէպէսինտէ։
(2) Ֆրանսա մուհարէպէսինտէ։

ԹՈՒՆՈՒԶ ԳԱՊԻԼԷԼԻՐԻ

—

Թունուզտան մայիս 7 թարիխիյէ Տէյլէ Նէ-ալ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆտա կէօրիւլմիշ տիր։

«Ապրիլ 30 մուհարէպէսինտէ Ֆրանսըզլարըն՝ Սիհիա նամ գապիլէսինտէն պիր գաչ գատընրար վէ չօճուգլար գաթլ իթտիքլէրի խապէր վէրիլմիշ տիր։ Շիմտի իչիթտիրմիշէ կէօրէ, գապիլէի մէզքիւրէնին պաչլուճա ատէմէրի մուախխարէն (Պէյլին պիրատէրի) Ալի պէյին նէզտինէ կիտիպ, ախը ինթիգամ իթմէք իչուն մուվէնէթինի թաւէպ իթմիշէր տիր։ Ալի պէյ տէտի քի, Պէյ բահթ տուրմալարընը էմր իթմիշ տիր։ Սիհիա աշիրէթինին ատէմէրի օլ վագթի աչայերի սաիրէեէ մէքթուպլար եազըպ, պու մէքթուպլարտա միւրէքքէպ եէրինէ, վուրուլան գատընլարը վէ չօճուգլարը գանընը իսթիմալ իթտիլէր։

---

(1) Ֆրանսա, Ինկիլթերրա։

Պու մէքթուպլարտա տէմիշլէր տիր քի։—«Մատէմ բի Պէյ պիզէ իհյանէթ իթտի, պիզ տախի քէնտի պաշը՛ըզա օլարագ Ֆրանսըզլարա գարշը մուհարէպէ իտէճէյիզ, չիւնքի օնլար պիզա սէպէպ պիզիմ՝ ահալիմիզի գաթլ իտէյօրլար»— Օլ վագթի ինթիգամ նիշանէսի օլարագ երիւզէրինի գարալաթըլար, վէ ճիվարտա պուլունան պաչլուճա պէշ գապայիրին նէզտինէ կիթտիլէր։ պունլար տա իլան իթտիլէր քէնտի միւտիրլէրինէ քի, քէնտի հիւքմտարլարը՝ Պէյլիկի Ֆրանսըզլարա սաթմըշ օլտուղունտան, քէնտի վազիֆէլէրի, մէմլէքէթին տիւշմէնինէ գարշը հարպ իթմէք իչուն խրուսիրլէր իլէ պիրլէշմէք տիր։ Միւտիրլէր տէ թունուզա ավտէթ իտէպիլիրլէր, չիւնքի քէնտիլէր տէ անիտէ տաղլարա կիտէճէքլէր տիր։

«Խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ, թապարգայա եագըն էրմէտ էսսունտա կիրմիշ օլան իլք Ֆրանսըզ գօլու, Սիհեա գապիլէսինէ գարշը Ֆրանսըզլարը գըյագլըգլարընը իչթիմիշ օլան խրուսիրլէր թարաֆընտան տիւշարը թէարրուզ օլուպ կէրի չէքիլմիշ։ Գիւթիւն գապիլէլէր պիրլէշմիշ տիրլէր տէնիյօր։ պու գապիլէշլէրտէն պիրի՝ իւչ պին սիվարիսի վէ եէտի պին բիատէսի օլտուղու հալտէ, խրուսիրլէր իլէ պիրլէշմէք իչիւն եօլա չըգմըշտըր։ Էկէր իշլէր պէօյլէ կիտէր իսէ, պիթիւն թունուզ գապիլէլէրի, թունուզ թօբրաղընտա պուլունան Ֆրանսըզլարը գաթլ իթմէքտէ պուլունճագտըրլար։ թունուզ Պէյի իլէ պաչվէքիլի պունուն էօնիւնիւ ալմագ իչիւն չիմտիյէ տէկին լագըմ կէլէն իգտամաթտա գուսուր իթմէմիշլէր իտի։»

ԳԸՊՐԸԶ

—

Ֆոր ֆէ Պուֆը՝ Գըպրըս մուխպիրինտէն Ցմալիս թարիխիյէ ալտըղը չու ֆգրայը քեմալը իհթիյաթլա նէչը իթմիշ՝ տիր։

Իւչ հաֆթա մուգատտէմ ատտանընն պիլճիւմէ կազէթալարը՝ ինկիլիզ հիւքիւմէթինին Գըպրըզը Եունանա թէրք իթմէյէ գարար վէրմիշ օլտուղունու իլան իթմէքտէ իտիլէր։ Պու հալատիս տէրհալ քէսպը գուվվէթ իթմիշ օլտուղունտան, միւթէպէրանը էհալի իհթիմա իտիւպ, բէք չօգ կիւրիւլթիւ վէ բաթըրաը իլէ պիր չօգ կիւնլէր միւզաքէրէ իթտիքտէն սօնրա, բարլամէնթօնընն սահիհէն պէօյլէ պիր նիյէթի օլուպ օլմատըղընը սիվալ իթմէք իչիւն Մ. Կլատսթօնա պիր թէլէկրաֆ իրսալ իթմէյէ գարար վէրմիշլէր տիր։ Պունտան մատտա միւթէպէրանը մուամիլէյհիւմ իչպու թէլէկրաֆտա ինկիլիզ ըէիսի վիքէլսընընն Գըպրըս էհալիսի հագգընտա եաբաղը չէյլէրտէն տօլայը պէեանը թէչէքքիւր իթմէքտէ, վէ խաթմը քէլամ իթտիքլէրի սըրատա ճէզիրէի մէզքիւրէյի եունանա պիրլէշթիրմէսինի ըէիսի միւշարիլէյհէ ըիճա իյլէմէքտէ իտիլէր։

Մ. Կլատսթօն՝ Մ. Է. Ու. Համիլթօն վասէթասըյլա աթիտէքի ճէվապը վէրմիշ տիր։

«Մ. Կլատսթօն՝ Գըպրըզ ճէզիրէսինին Եունանա պիրլէշթիրիլմէսինի միսթէտի օլան թէլէկրաֆընընը ախզ իթտի։ Միւշրիէյհին արզուսը մուճիպինճէ սիզէ պէեան իտէրիմ քի, Գըպրըզ՝ Պէրլին գօնկրէսի վասէթասըյլա ինկիլիզ հիւքիւմէթինէ թէվտի օլունմուշ պիր էմանէթ օլտուղունտան, տայմա Մէմալիքի Օսմանիէէնին պիր ճիւզի տիր, վէ Պէրլին ահտնամէսինին ահքեամը տա նազզ օլունմազ։»

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՕՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

—

Վան մուխպիրիմիզտէն կէլէն մէքթուպ տըր։

Վան 1881 Ապրիլ 8

Նարեկ՝ որ Ս. Գրիգոր Նարեկացիի հռչակաւոր վանքն է քաղաքէ մի օր հեռի, իբր 20–25 տարիէ ի վեր չգիտեմք ի՞նչ օրինօք, Յովսէփ անուն վարդապետի մը անկախ տեսչութեան ներքև ինկած կը մնայ, վարդապետ մը՝ որ ոչ գրել և ոչ կարդալ գիտէ կանոնաւորապէս։ Կ. Պոլսոյ մէջ գաւառացի բեռնակրաց ամենատգէտ մասն ինչ վիճակ ունի, այնպիսի հոգեկան և մտաւոր տխուր կացութեան մը մէջ է այդ վարդապետն։ Վանայ Ազգային Վարչութիւնը իրաւասութիւն մի չունի այդ վանքին վրայ, զի ինչպէս ասինք անկախ է դա և միայն Կ. Պոլսոյ Վանորէից խորհրդոյն պատասխանատու է որ իւր հեռաւորութեան պատճառաւ անշուշտ չկրնար հսկել ինչպէս որ արժան է։ Եթէ Յովսէփ վարդապետ չլինէր վարդապետ, գիւղի մը գառնարած չէր կրնար ընտրուիլ, բայց չգիտեմք թէ ի՞նչպէս յանձնուած է նմա վանք մը որոյ հասոյթները մի գիշերօթիկ վարժարան կրնայ կառավարել, այսինքն տարին 800 Օսմանեան ոսկիէն աւելի է։ Բայց թէ ի՞նչ արեր է այդ վարդապետն 25 տարուան հասոյթներն(25+800=20000 ոսկի Օսմանեան) այդ ի հարկէ մեզ նման մահկանացուաց—աչխարհականաց—չկրնար փնտռել, բայց գէթ ամբարիշտ չեմք ըլլար եթէ լոկ պատմեմք ինչ որ գիտեմք, սակայն զանոնք ալ չեմք գրեր այս տեղ որ մամուլն չպըժգայ զայնս տպելով, միայն չեմք կրնար մոռնալ ու չգրել թէ Յովսէփ վարդապետն տարեկան 800 ոսկի հասոյթ ուներնալով մէկտեղ Նարեկայ հռչակաւոր վանքին մէջ գէթ այլուրէն սորվեցնող դպրոց մը չբացաւ այսքան տարի, մինչև որ անցեալ տարի Ս. Հայրիկ ստիպեց զայն ու մի դասատու տանել տուաւ և հետևապէս դպրոց մը բացաւ դպրոց բառին սրբազնութիւնը հարուածելու մտօք։ Վանողի քանիմը ամիս դպրոցին շարունակութենէն յետոյ ուզելով զայն գոցել հետևեալ միջոցին դիմեց, միջոց մը՝ որոյ վրայ ընթերցողին խորին ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք։ Յովսէփ վարդապետ՝ Բագոսի և Աստղկան անձնուէր պաշտօնեայ գալով չէր կրնար Աթենասայ բարեկամ մնալ և իւր քթին տակ դպրոց ունենալ զոր բանալ ստիպուած էր յոչկամս և մի միայն Հայրիկի ազդեցութեամբ, և զի վարժապետն բռնել անպատիժ արձակելն ալ թեթև գործ կը համարէր, Նարեկ գիւղացիներէն կազմեալ ընկերութիւն մը՝ ում ընկեր էր վարժապետն, նշաւակ ընտրեց իւր դաւաճանաց։ Եկեղեցական սուրբ կարգին արժանաւոր անկեղծութեամբ գընաց Գավաշի գայմագամին քով և Նարեկի ընկերութեան դէմ անլուր զրպարտութիւններ ըրաւ։

Գայմագամն բանտարկեց ընկերութեան գլխաւորներն ընդ որս և վարժապետն։ Բողոքներ թափեցան քաղաքը Յովսէփ վարդապետին դէմ, Վարչութիւնը ի քաղաք կոչեց զնա, հայհոյութեամբ մերժեց հրաւէրն, քննիչ խրկուեցաւ, վերջապէս բանտարկեալներն ազատեցան, բայց վարդապետն իւր յաղթանակն տարաւ, զի ոչ միայն ինքն անպատիժ մնաց, այլ վարժապետն հրաժեշտ տուաւ և ԴՊՐՈՑՆ ԳՈՑՈՒԵՑԱՒ վասն փառացն Բագոսի և Աստղկան, Աստուածոյն Յովսէփ վարդապետի։ Բայց ամէնն դեռ այդ չէ։ Նարեկի ընկերութիւնը ոգի ի բուն սկսաւ բողոքել վարդապետին դէմ և նորա պատիժ ու դպրոցին բացումը պահանջել։ Տեղւոյս վարչութիւնը գեռ չշարժած, վարդապետն շարժեցաւ, և ընկերութիւնն միանգամ ընդ միշտ հարուածելու և ի նմանէ ազատելու համար վերատին նորոգեց իւր Աստուածաւանդ պաշտօնը—զրպարտութիւնը—առ Գավաշի կառավարութիւնը, և ահա այս 6 օր է որ ընկերութեան անդամներէն 7 գլխաւորներ կը հեծեն ի բանտի այս աւագ շաբաթին մէջ, որք յետ հարցաքննութեան վանայ մահապարտից բանտը պիտի խրկուին ըստ զրոյցին։ Ընկերութեան քանի մը ներկայացուցիչք ի Վան եկած են մի հար խնդրելու։ Բայց, կարծեմ, միակ հարն է ընկերութիւնը լուծել դպրոցի անունը չտալ, վարդապետին խունկ ծխել, նորա Բագոսի և Աստղկան տարած պաշտօնները դիւրացնել, չդժգոհելու բողոքել, ահա դայս կը պահանջէ Յովսէփ վարդապետ, որ իւր զրպարտութիւններն դադրեցուցէ, և բանտարկեալներն ազատէ։ Ինչ դժոխքմբեր բաներ կան դեռևս, զորս կը պժգամ գրել։ Աղթամարայ Խաչատուր կաթողիկոսն որ երբեմն ոգւով չափ թշնամի էր Յովսէփ վարդապետին, զի դա մի ժամանակ ստորագրութիւն գրած էր և իբրև իւր կողմէն հրատարակած էր տեսրակ մ'ուղղեալ առ Գէորգ կաթողիկոսն Էջմիածնի՝ Աղթամարայ անցից վրայօք, այժմ խիստ սերտ բարեկամութիւն կապերէ նմա հետ և իւր հովանեաց ներքև առերէ զայն, որ վոխագարձ հսամակրութեամբ իւր վանքն —որ հարկաւ իբրեն ծնողաց ժառանգութիւնն է սեպհական (՞)— նորա տրամադրութեան ներքև դրեր է և յետ մահու նմա պիտի կտակէ։ Արդէն Խաչատուր կաթողիկոսն սկսեր է հռչակել թէ Նարեկայ վանքն Աղթամարայ թեմն է, և կոնդակ մը ունիմ կասէ ի Յակոբ Նալեան պատրիարքէ։ Ինչ որ են սոցա վրայ խօսիլ մեզ վայել չեն (սրբապղծութիւն է հարկաւ կաթողիկոսական գործոց վրայ գրել), բայց այս կայ որ եթէ վերոյիշեալ անմեղ Նարեկցիներն ներկայ Զատկին չաղատին բանտէն, գիւղին մէջ տիրող յուսահատութիւնն այնչափ է որ սոսկմամբ լսեցի երէկ մի հասարակաց խօսարանի մէջ թէ 15 տան չափ հայեր մահմետական պիտի դառնան եղեր հետևեալ տեսակէտներով զորս մի առ մի կը թուէր պատմող անձն. 1, իրենց վրայ խօսուածն զրպարտութիւն է, ուստի ազատող չկայ զիրենք. 2. զրպարտիչն մի վարդապետ է որ Ս. Գրիգոր Նարեկացիի յաջորդն է. 3. զրպարտիչն չը պատժուիր, իսկ զրպարտեալներն այսպէս կը չարչարուին. 4. Աղթամարայ Կաթողիկոսն փոխանակ զրպարտիչոց՝ զրպարտողաց կուսակից է. 5. Ընկերութեան և դպրոցի համար կը հաղաժուին իրենք, բայց բնաւ օգնութիւն չեն գտներ. 6. Վանայ Ազգ. վարչութիւնը և Ս. Հայրիկ՝ Յովսէփ վարդապետն պատժելու անիծոյթ ըլլալով անուղղակի հակառակած կը կարծեն իրենց անմեղ դատին (բայց մեք չգիտեմք թէ իշխանութիւն կա՞ նոցա ձեռքը զայն դատելու, քանի որ նա անկախ է տեղւոյս վարչութենէն). 7. Կ'ազդակցնեն, կ'ասէր պատմող անձն, քանի որ այս ամէն անիրաւութիւնք կը լինին քրիստոնէութեան մէջ, ուրեմն մի ճշմարիտ կրօն չէ գար Ցրգէտներն բնականաբար շուտ կը յուսահատին և դատելու շատ կարող չեն լինիր։

Տեսէ՛ք, թէ ահա քանի չարիք կը ծնանին տգէտ և մոլեռանդ անձերէ որք կղեր ըլլալու պատեհութիւն ունին. պէտք չէ բնաւ մխիթարուիմք թէ վարժապետներ, Խրիմեաններ, Սըրուանձտեանցներ, Օրմանեաններ, Մուրատեաններ ևն ունիմք, զի շատ սահմանափակ է այնպիսեաց թիւը, այլ մտածելու է թէ ի՞նչպէս կարելի է վանքեր և ժողովուրդներ յանձնել յիշեալ Յովսէփի պէս վարդապետաց որոց գործոց ամենակարճ պատմութիւնն անգամ կը սոսկացնէ զմարդ։

Ներկայ առիթով ներքին գործոց խորհրդական Մեծ. էֆէնտիին ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք խոնարհաբար Նարեկայ վանուց տխուր վիճակին վրայ և կառաջարկեմք պաշտօնանկ առնել զյիշեալ Յովսէփ վարդապետն և վանքն Վանայ Ազգ. Վարչութեան իշխանութեան ներքև դնել, որոյ գլխաւորն է այսօր, պարծանօք կը յիշեմք, Գերա. Գարեգին վարդապետ Սրուանձտեանց, որոյ իմաստութենէն կ'ակնկալեմք թէ յիշեալ բանտարկելոց ազատութիւնն և թէ Նարեկայ ընկերութեան ու վանուց դպրոցին շարունակութեան հնարաւորութիւնը։

Պաշքալէի առաջնորդ Յովհաննէս վարդապետի խնդիրն այր վրայ գրած եմ նախորդ նամակովս, դեռ կը մնայ անորոշ և անվախճան վիճակի մէջ։ Դատաստանը չկան դեռ այստեղ, բայց նա ըստ որում ազատ է, կարող է մէկնիլ իւր պաշտօնատեղին։ Զեմք հասկնար ի՞նչ հարկ կար այնպէս բռնութեամբ բերելու վան, եթէ դատաստան չպիտի տեսնէին, բայց ի՞նչ դատաստան կայ տեսնելու. քանի որ ինքնապաշտպանութիւնն միշտ դատապարտելի չէ, և ի Պաշքալէ եղած հարցաքննութիւնքն ապացուցեր են որ նա չունի յանցանք բայց թէ զինքը պաշտպանելու համար յարձակող թշնամւոյն դեմ գրուել։

Ապրիլ 6 ին դէպի Կ. Պոլիս մեկնեցաւ Գարեգին վարդապետ Սրուանձտեանց։

Ապրիլ 8 ին դէպի Կ. Պոլիս մեկնեցաւ Գէորգ կաթողիկոս Էջմիածնի։

ցան աստի Փոխ—Կուսակալ Աղաթոնեան էֆէնտին. Բ. Դռնէն զորթով կանչուած է, պաշտօնը իւր վրայ մնալով, և արդարութեան նախարդ տեսուչ Ասիմ պէյ որ Տրապիզոն կոչուած է նոյն պաշտօնին։ Կրցածեմք տեսնել Աղաթոնեան էֆէնտի աւելի բարձր պաշտօնով զարձած ի Վան, թէպէտ իւր արդէն ունեցած պաշտօնն ալ նրաւագ բարձր չէ։ ՍՄԲԱՏ

ՇՈՒՄՆՈՒ

Շումնու մուխպիրիմիղտէն կէլէն մէքթուպ տրը։

—

ԳԱՊԻՆԷԹՕՍՈՒՆՈՒՆ ՏԻՒՇՄԷՍԻ ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Ապրիլ 30/12 մայիս 1881

Էվվէլիսի կիւն սեղ օլունան թէլէկրաֆիլար՝ հէյէթը միւթուրանրն խութիֆալարընտան պահս իտէյօրլար. ֆըրգալար տսխիլինտէ մէվճուտ օլուպ կիւն պէ կիւն շիտտէթ վէ եհէմմիյէթ քէսպ իտէն մուպայէնաթը էֆքեարլար, սըգ սըգ վուգու պուլան չու թէպէտտիւլաթա սէպէպ օլմագտա տրրլար։ Մէվճուտ օլան ֆրգալար վէ քէնտի էֆքեարլարը իւզէրինէ պուլունտան ագտէմ թաֆիլէն մալիւմաթ վէ իյզահաթ վէրմիշ իտիմ թարաֆընրզա։

Շախալար թէպտիլ օրմագտա, անճագ մէղէք ու էֆքեարլար գաթան թէպտիւլ կէօրմէյիպ՝ նիֆագ ու էնթրիգալար պաղը գալմագտա տրրլար։ Բրէնս Ալէքսանտր հազրէթլէրինն տախ՝ քէնտիլէրինէ մախսուս էֆքեար ու բոլիթիգալարը պուլունուպ, ֆագաթ միւշարիէյհին էֆքեար ու բոլիթիգաը՝ չիմտիկ գատար նազարիյաթ վէ սիւքիւթ տայրէսինտէն էօթէյէ կէչմէմէքտէ իտի. անճագ պու միւնազարատան արթըգ օսանճ կէթիրիպ նազարիյաթ վէ սիւքիւթ տայրէսինի թէրքլէ ֆիլիյաթա թէպտիլ օլտուղու միւշահէտ օլունմագտա տրր։

Գօնսէրվաթէօր վէ լիպարալարըն վագթ վագթ եէկտիկէրի իւզէրինէ զալէպէի նուֆուզ իթմէյէրի թապիի տրր. անճագ ալթը այ տէվամ իտէմէյէն գապինէթօթէպտիւլէրի ճայի թաճճիպ օլուպ, անտէն նէյէթ իտէն պիր թազըմ զէյլ ու գալէր տախի եալընըզ միլքին իւմրան ու թէրագգըսընը տուչիւնէն վէ տիրլօմաթլըզ սրքաթը թահթընտա խէյալաթլա վագթ կէչիրմէյի գաթան արզու իթմէյէն. զէվաթ իչիւն տախի մուճիպի թէէսսիֆ օլմուշ տրր։ Նիհայէթ իշպու նէթիճէսիզ վէ միլքին թերագգըրնա զայրը միւսայիտ օլան էֆքեարլարըն վէխիմ նէթիճէլէրէ միւնճէրը օլապիլէճէկի վէ հաթթա բրէնս հազրէթլէրինն իսթիֆա իթմէյէրի, վէ իթմէտիզէրի հալտէ թէհլիքէտ պուլունտուղունա տախր օլան թէհտիտլէր, պիր ճէմիյէթը ֆէսատկէնին տայիմ գայնամագտա օլտուղու անլայլմը տրր։

Բրէնս Ալէքսանտր հազրէթլէրի՝ մուճիպը թէէսսիֆ օլան չու հալէ արթըգ իսթամ վէրիմէսի իչիւն, Գուրաէլէֆ գապինէթօսունու իսթիֆայա մէճպուր իթմիշ, վէ իտարէի հիւքիւմէթի տօղրուտան տօղրու քէնտի եէտինէ պիր գապինէթօ թէչքիլի զըմբնտա հաբպկէ նազրը ժէնէրալ էրհէնրօֆու մէմուր իթմիշ տրր։ Ժէնէրալը մուճահիտէյհ գօնսէրվաթէօր թարաֆտարը օլտուղունտան՝ եէնի գապինէթօնուն տախի մէղքիւր ֆըրգայա այիտ պուլունճաղը չիւպհէսիզ տրր։

Բուսխա իմբէրաթորլուղունուն թէպտիւլիւ իւզէրինէ էմարէթին բոլիթիգաը վէ իտարէսի տախի տիկէր պիր սուրէթ քէսպ իտէճէ՞ք մի տրր, եօգսա ասլը տէֆալար միսիլու եալընը գապինէթօնուն թէպտիւլիւ իլէ իքթիֆա մը օլունճագ։ Ըէվիչի հալէ նազարէն՝ պուրասընը բէք տէ մէմնուլ իտէմէյօրուզ. զիրա, բրէնս Ալէքսանտր հազրէթլէրի Գարավէլօֆ գապինէթօսունը տէֆ իտէր իմմէզ, տէրհալ ումում էհալիյէ խիթապէն պիր պէյանտամէ նէյր իտէրէք՝ միւշարիէյհին էֆքեար ու բոլիթիգաը թէքմիլէն գապուլ օլունարագ մէվգիի իճրայէ գօնուլմազ իսէ, իսթիֆա իտէճէքլէրինի մագամը թէհտիտէ պէյան իսթաբ իյլէմիշլէր։ պունունն իւզէրինէ միլլէթ մէպուսանի մէճլիսի՝ ֆէվզէլատէ վէ մուհիմ պիր մէսէլէ նամընա տավէթ օլունմուշ տրր։ (Գու թէտպիրլէր բրէնսին Բուսխատան սուլտթինտէն սօնրա վուգու պուլտուղու տախի, խասէթէն շայանը զիքր օլուպ, պունու վուգուաթլարը իյզահ իտէճէքլէր տիր)էհայինին՝ բրէնսը միւշարիէյհ իւզէրինէ օլան մուհապպէթը ազիմէսիյլէ պէրապէր, Գարավէլօվ գապինէթօսունը կէրէք տախի իտարէլէրինտէն վէ կէրէք խարճի բոլիթիգալարընտան ասլա խօշնուտ օլամագլարընը պիլտիրմիտէն, վէ հաթթա գապինէթօյու խսթիֆայա մէճպուր իթմէսիյլէ՝ իտարէի հիւքիւմէթի տօղրուտան տօղրու քէնտի եէտը իգթիտարընա սլմալարընտան տօլայը, էհայինին մէհմունիյէթինէ տախր Շումնու, Բուսֆուգ, Զէրթօվ կիւլի պէօյուք չէհիրլէրտէն բրէնս հազրէթլէրինէ թէլէկրաֆլար քէշիտէ օլունարընտան հէր հալտէ տիկէր պիր բոլիթիգա վէ իտարէ էլէ ալընճաղը զանը գավիսինտէյիզ։

Պագալըմ բոլիթիգա մատրասալարը նէ՞ բիյալար կէօրէճէքլէր տրր։

* * *

Ց. Դ. Մէքթուպումու գարատրզըմ սրբատա, եէնի յգապինէթօնրն թէշքիլի խասէրինի սլմըշըզ. եանի, ժէնէրալ, էրհէնրօֆ բէյիսի վիւքէլա վէ հարպկէ նազրը.

Սթամթով, ատիյէ նազրը,

Ժէլասգօվ. նաֆիյա նազրը,

Տիկէր ազալարան հէնուզ գաթի մալիւմաթըմզ եօգ։ Կազէթանըզը կէօզտէն կէչիրտիկիմ սրբատա թէրճէմանը Հէքէքէրընը Բուսֆուգ մուխպիրինտէն ալմա պիր շիքայէթինի օգուտուսմ։

Բուսֆուգ միֆթիւսիւնին մէօհրը բէսմիսինին եազրսը Պուլկարճա օլտուղունը վէ հաթթա իւզէրինտէ տէ պիր խաչ բէսմի պուլունտուղու վէ պու բէսմի Պուլկարխթան հիւքիւմէթի թալէպ իթտիյի մուխպիրի մումաիլէյհ մադամը շիքայէթտ պէյան իտէրէք, պու հալին Բուսխատա պուլունան միֆթիւլէրին մէօհիւրէրինէ պիրլէ պուլունմատըղընը եազմըշ տրր։ Դայէթլէ էսէֆ իսիպ ահրմագտասլըմ մուխպիրի մումաիլէյհի քի, տայրմ պէօյլէ պէտտաթթ հավատիսլէր վէրմէք մէհպուրիյէթինէ պուլունմագտա տրր։

Քեաֆիֆէյի շէհիրլէրին միֆթիւլէրինտէ տախի պիրբէր մէօհրը բէսմի պուլունտուղու վէ քեաֆիֆէսի պիր շէքլ ու սիյագտա պուլունտուղու հալտէ, ահէպա իւզէրինտէ պուլունան խաչը տիգգթթ խէմմէքտէ մի տիրլէր. եօգսա, կէօրիպ տէ սիւքիւթ մի իսէյօրլար. պու տա օլամազ, զիրա Պուլկարիսթանա մէզհէպ սէրպէթ օլտուղունտան, իսլամիյէթէ մուզայիր օլան պու կիպի պիր բէսմի հիչ պիր միֆթինին թէհամմիլ իտէմէյիպ բէսմէն պէյանը հալ իտէճէքլէրի թէրճէմանը Հէքէքէրընը մուխպիրինտէն պաշգա հէր քէսին ազը իրտիզի պիր մատտէ տիր։ Ումումի Պուլկար ասքէրիինն գալրագլարընտա պուլունան խաչը՝ իսլամ ասքէրի իչիւն թէհվիզ օլունմայըպ տիկէր պիր շէքլ ու թարտտա ալէմէթ գօնուլտուղու հալտէ, բուհանի մէմուրը օլան միֆթիւլէրէ՞ մի պու հալ վագը օլսճագ. մէ օլսա տախի դէվաթը միմմիլէյհիմ սիւքիւթ իտէպիլիրլէ՞ր մի. վագտա մէօհիւր իւզէրինէ պիր պէտամէթ վար, վէ էկէր մուխպիրը մէրզում կէօզլէրինի պիլիպ տրդգթթլըճա մուտյէնէ իտէր իսէ՝ խաչա պէնզէմէտիկի վէ խաչ նիյէթիյլէ գազըմըշ օլմասըզընը ֆարգ իտէպլիլէճէք տրր։

Եազըը Պուլկարճա օլտուղունա կէլինէճ՝ հիւքիւմէթին բէսմի թանըյճաղը պիր մէօհրիւն եազրսը Թապիի Պուլկարճա օլմասը իճազաթ իտէր։

Հէմ թաճճիպ վէ հէմտէ էսէֆ իտէրիմ թէրճէմանը Հէքէքէրընը Բուսֆուգ մուխպիրինտէ քի արալըգտա հավասիս վէրմէք մէրգէյլա սայլգըլամագտա, վէ կիճէ բիյասընա կէլէն էշլէրի՝ հավասիս մագամընտա թէրճէմանը Հէքէքէրն մանպասընա ուշրթմագտա տրր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Սիվազ էվգաֆ մուհասէպէճիլիինէ Տիյարպէքիր էվգաֆ մուհասէպէճիսի սապզգ Նուրի էֆֆենտիյէ,

Տիյարպէքիր էվգաֆ մուհասէպէճիլիինէ Պէյրութ էվգաֆ մուհասէպէճիսի իսմայիլ Հագգը էֆֆենտիյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տրր։

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Բազար կիւնիւ Ալէմանիա սէֆիրի գօնթ Հացֆէլտ իլէ սէֆարէթի մէմուրիյնի Մապէրը Հիւմայունտա թաամա տավէթ օլունմուշլար իսէ տէ, սէֆիր պիր գաչ կիւնտէն պէրու նամիզաճ օլտուղունտան չու տավէթ իճապէթ իտէմէտիկի իչիւն զաթը հազրէթը Շէհրիյարիյէ պէեանը իթիզար իյլէմիշ տրր։

—

Ֆրէդրէնպէրկ կազէթասընտա միւնտերիճ պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Արնաուտ սէրքէրտէրինտէն հաճի Էօմէր՝ Տէրվիշ բաշա հազրէթլէրինէ իթաաթ իթմէք իսթէմէյիպ, Գրազնիչտէ խայլի գուվվէթթ թօրամշ տրր։ Մէղքիւր կազէթանէն պէեանընա կէօրէ, Օսման բաշա ան թապուր ասքէրլէեագօվայը զապթ իթմիշ տրր։ Տէրվիշ բաշա՝ կէլիպ արզը իթաաթ իթմիշ օլան Կուսինալը Ալի բաշա իլէ Շաիպ աղանէն սէպիլինիթախլիյէ իթմիշ տրր։

—

Պուքրէշտէն խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, եիւզտէ պէշ ֆայիզլի վէ բէսիւրմալը իսթիգրազը ճէտիտին 20 գաթը իմզալանմըշ օլտուղունտան, մայիս 10տա իմզա տէֆթէրի դաբանմըշ տրր։

—

Սէրէզտէն իշար օլունտուղունա կէօրէ, մէղքիւր սանճագտա ապրիլ 21 վէ 22տէ սէլ կիպի եազմուրլար եազմըշ վէ չիֆթճիլէրի մէմուն իթմիշ իսէ տէ, մուախխէրէն տօլու տա եազարագ մահսուլաթա խայլըճա խասարաթ վէրմիշ տրր։

—

Պու հաֆթա Պէյօղլունտա թէպտաի էճենէպկիյէտէն օն պիր սապզգալը ալպզ ու կիրիֆթ օլունուպ, մէմալիքտէն թարտ իչիւն Պաղը Զապթիյէե կէօնտէրիլմիշլէր տրր

—

Հօրան Տիւրգիլէրի կէչէնտէ պիր իսլամ գարիյէսի իւզէրինէ պիլ հիւճում էօլտիւրտիւքլէրի Միւսլիմանլարըն գան պահասընը վէրմէյէ բաղը օլմուշլար տրր։

—

Պաղատտա վիլայէթի տախիլինտէ Շումար վէ Տէլիմ էհալիսի պէյինտէ պիր միւնազաա զուհուր իթմիշ օլմաղա, միւնազատի մէղքիւրուն սէպէպը զուհուրինի թահգիգ իչիւն վիլայէթը մէղքիւրէտէն մահալը միւնազայա պաղը մէմուրին կէօնտէրիլմիշտիր։

—

Լոմ վէ Թէյֆ վարբօրլարը Ղօլօսա վէ Բրէվէզատան Տէրսաատէթէ պիր գաչ եիւզ խասթէ ասքէր կէթիրմիշլէր տրր։

—

Տիւն կիւնտիւզ սաաթ 6 պուչուգ բատտէլէրինտէ Դատը քէօյիւնտէ ճաֆէր աղա մահալլէսինտէ պիր բէրուքեար տիւքքեանընտան ութէչ զուհուր իտէրէք, մէղքիւր տիւքքեանընը եաղունտան չու տավէթ իճապէթ իտէմէտիկի իչիւն զաթը հազրէթը Շէհրիյարիյէ պէեանը իթիզար իյլէմիշ տրր։

—

Ֆրէդրէնպէրկ կազէթասընտա միւնտերիճ պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Արնաուտ սէրքէրտէրինտէն հաճի Էօմէր՝ Տէրվիշ բաշա հազրէթլէրինէ իթաաթ իթմէք իսթէմէյիպ, Գրազնիչտէ խայլի գուվվէթթ թօրամշ տրր։ Մէղքիւր կազէթանէն պէեանընա կէօրէ, Օսման բաշա ան թապուր ասքէրլէեագօվայը զապթ իթմիշ տրր։ Տէրվիշ բաշա՝ կէլիպ արզը իթաաթ իթմիշ օլան Կուսինալը Ալի բաշա իլէ Շաիպ աղանէն սէպիլինիթախլիյէ իթմիշ տրր։

—

Պուքրէշտէն խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, եիւզտէ պէշ ֆայիզլի վէ բէսիւրմալը իսթիգրազը ճէտիտին 20 գաթը իմզալանմըշ օլտուղունտան, մայիս 10տա իմզա տէֆթէրի դաբանմըշ տրր։

—

Սէրէզտէն իշար օլունտուղունա կէօրէ, մէղքիւր սանճագտա ապրիլ 21 վէ 22տէ սէլ կիպի եազմուրլար եազմըշ վէ չիֆթճիլէրի մէմուն իթմիշ իսէ տէ, մուախխէրէն տօլու տա եազարագ մահսուլաթա խայլըճա խասարաթ վէրմիշ տրր։

—

Պու հաֆթա Պէյօղլունտա թէպտաի էճենէպկիյէտէն օն պիր սապզգալը ալպզ ու կիրիֆթ օլունուպ, մէմալիքտէն թարտ իչիւն Պաղը Զապթիյէե կէօնտէրիլմիշլէր տրր

—

Հօրան Տիւրգիլէրի կէչէնտէ պիր իսլամ գարիյէսի իւզէրինէ պիլ հիւճում էօլտիւրտիւքլէրի Միւսլիմանլարըն գան պահասընը վէրմէյէ բաղը օլմուշլար տրր։

—

Պաղատտա վիլայէթի տախիլինտէ Շումար վէ Տէլիմ էհալիսի պէյինտէ պիր միւնազաա զուհուր իթմիշ օլմաղա, միւնազատի մէղքիւրուն սէպէպը զուհուրինի թահգիգ իչիւն վիլայէթը մէղքիւրէտէն մահալը միւնազայա պաղը մէմուրին կէօնտէրիլմիշտիր։

—

Լոմ վէ Թէյֆ վարբօրլարը Ղօլօսա վէ Բրէվէզատան Տէրսաատէթէ պիր գաչ եիւզ խասթէ ասքէր կէթիրմիշլէր տրր։

—

Տիւն կիւնտիւզ սաաթ 6 պուչուգ բատտէլէրինտէ Դատը քէօյիւնտէ ճաֆէր աղա մահալլէսինտէ պիր բէրուքեար տիւքքեանընտան ութէչ զուհուր իտէրէք, մէղքիւր տիւքքեանընը եաղունտան չու տավէթ իճապէթ իտէմէտիկի իչիւն զաթը հազրէթ. թ

ԹԻԼԻԿՐԱՖ

Աֆոն Հվա

Լոնտրա 17 մայիս

Մ. Մօնթակիւ կէսթին իրատ իլէտիյի պիր սիւվալէ ճէվապէն, խարիճիյէ միւսթէշարը Սըր Զարլըս Տիլք՝ թունուզ մէսէլէսի հագգընտաքի էվրագը լաղըմէ մէճլիսը մէպուսանա թագտիմ օլուն. մատրգճա, պու պապտէ իճրաի միւզաքէրաթ իտիլմէսինին միւնասէպէթսիզ օլտուղունու պէյան իլէմիշ տիր։

Պունուն իւզէրինէ Մ. Մօնթակիւ կէսթի՝ պու ճէվապտան տօլայը ըղհարը նախօշնուտի իլէ, Ֆրանսա տէվլէթի ինկիլթերրայը ալտաթմըշ օլտուղունտան պահս իթմիշ վէ հարեբէթը վագրասընա չէտիտէն բրօթէսթօ իտիլմէսի իչիւն մէճլիսը մէպուսանդն թէէխիրը իճթիմանը թէբլիգի իլէմիշ, վէ Ֆրանսանդն ինկիլթերրայը ալտատրագ թունուզա իթթիրի հագարէթ իւզրէ բրօթէսթօ իթմէք իւզրէ ինկիլթերրանդն իթալիա ի. լէ իթթիհատ իթմէսինին լիւզու. մունու իլավէ իլէմիշ տիր։

Մ. կլատսթօն թարաֆընտան Մ. կէսթէ վէրիլէն ճէվապտա, մալիս. մաթը միւբէմմէլէ օյմատրգճա պու. ղապտէ միւզաքէրէ իթմէք հագ. գանկյէթէ վէ սիրատէթ վէ հաթ. թա ատապը միւզաքէրէյէ մուղայիր օլտուղու պէյան վէ Սալթա. նաթը Սէնիյէնին թունուզտա հու. զուգը մէթպուիյէթի պիր խայը սէնէտէն պէրու պիր իխթիլաֆա տէյլել իսէ, պիր մուխապէրէի սի. յասիյէյէ սեպէպիյէթ վէրմիշ օլ. տուղու իլավէ օլունմուշ տը։

Ամէն օսնրա միւշարիյէյ Մ. կլատսթօն չէօյլէ տէմիշ տիր, «Պիր տէվլէթին հուգուգը հիւքմրանի. սինի թատիգ իթմէք էքսէրիյէթ իւզրէ պիր մուամէլէի մէրզիյէտէն իպարէթ տիր։ Էկէր վագթը իլէ տէվլէթը Օսմանիյէնին թունուզ. տա հուգուգը մէթպուիյէթինէ Ֆրանսա տէվլէթի իթիրազ իթտի. յինտէ պիզ գապուլ իթմիշ իսէք, էֆքէարը մը ղը չէլ լաղըմ կէլէն թէտապիրի իթ. ռիխազ իլէմիշդը տիր։ Ճէղարը հագգընտա նէ թէտպիր իթթիհազ իթթարկիմիզ տիւշինիլմէք լաղըմ կէլիր։ Շեմտիքի հալտէ Ֆրանսա տէվլէթի թիւրքիանդն հուգուգը մէթպուիյէթինի տօղրուտան տօղ. ռույա ինքեար իտէյօր, վէ եագը. վագթա գատար Ֆրանսանդն պու իտտասանը իթթէտա տէվլէթի տախի իլթիզամ իտէր իսի։»

Մ. կլատսթօն՝ Ֆրանսա տէվ. լէթի տէվլէթը Օսմանիյէնին թու. նուզտա օյան հուգուգը հիւքմ. րանինի հէր վագթ ըստ իթ. մէքտէ պուլունմուշ օլտուղու. նու վէ եագըն վագթտա իթա. լիա տէվլէթի տախի պու պապտէ Ֆրանսայը իլթիզամ իյլէ. մէքտէ պուլունտուղունու, վէ մե. սէլէի մէզքիւրէյինին ճիհէթը մու. հիմմէսի Լօրտ Սալիզպուրիինին հարեբէթի օլուպ, օնու տա մու. հաքէմէ իթմէք մութլագա մու. խապէրաթը վագրայը թէտգիգ իթմէյէ միւհիմմ իտիկինի պէ. եան իլէ խաթմըքէլամ իյլէմիշ տիր։

Մ. կէսթ թարաֆընտան իյրատ օլունան տիկէր պիր սիւվալէ ճէ. վապէն, սըր Զարլս Տիլք թունուզ մէսէլէսի հագգընտա Ֆրանսա տէվլէթինին տուէլը սարբէնին ըէյ. լէրինի թալեպ իթմէմիշ օլտուղու. նու պէյան իլէմիշ տիր։

Ամէն օսնրա միւշարիյէյ Մ. կլատսթօն չէօյլէ տէմիշ տիր, «Պիր տէվլէթին հուգուգը հիւքմրանի. սինի թատիգ իթմէք էքսէրիյէթ իւզրէ պիր մուամէլէի մէրզիյէտէն իպարէթ տիր։ Էկէր վագթը իլէ տէվլէթը Օսմանիյէնին թունուզ. տա հուգուգը մէթպուիյէթինէ Ֆրանսա տէվլէթի իթիրազ իթտի. յինտէ պիզ գապուլ իթմիշ իսէք, էֆքէարը մը չէլ լաղըմ կէլէն թէտապիրի իթ. ռիխազ իլէմիշդը տիր։ Ճէղարը հագգընտա նէ թէտպիր իթթիհազ իթթարկիմիզ տիւշինիլմէք լաղըմ կէլիր։ Շեմտիքի հալտէ Ֆրանսա տէվլէթի թիւրքիանդն հուգուգը մէթպուիյէթինի տօղրուտան տօղ. ռույա ինքեար իտէյօր, վէ եագըն վագթա գատար Ֆրանսանդն պու իտտասանը իթթէտա տէվլէթի տախի իլթիզամ իտէր իսի։»

Մ. կլատսթօն՝ Ֆրանսա տէվ. լէթի տէվլէթը Օսմանիյէնին թու. նուզտա օյան հուգուգը հիւքմ. րանինի հէր վագթ ըստ իթ. մէքտէ պուլունմուշ օլտուղու. նու վէ եագըն վագթտա իթա. լիա տէվլէթի տախի պու պապտէ Ֆրանսայը իլթիզամ իյլէ. մէքտէ պուլունտուղունու, վէ մե. սէլէի մէզքիւրէյինին ճիհէթը մու. հիմմէսի Լօրտ Սալիզպուրիինին հարեբէթի օլուպ, օնու տա մու. հաքէմէ իթմէք մութլագա մու. խապէրաթը վագրայը թէտգիգ իթմէյէ միւհիմմ իտիկինի պէ. եան իլէ խաթմըքէլամ իյլէմիշ տիր։

Մ. կէսթ թարաֆընտան իյրատ օլունան տիկէր պիր սիւվալէ ճէ. վապէն, սըր Զարլս Տիլք թունուզ մէսէլէսի հագգընտա Ֆրանսա տէվլէթինին տուէլը սարբէնին ըէյ. լէրինի թալեպ իթմէմիշ օլտուղու. նու պէյան իլէմիշ տիր։

Թունուզ 16 մայիս

Ֆրանսանդն թունուզտա մուգիմ սէֆիրի թարաֆընտան իտիլէն թէչէպպիւսաթ իւզերինէ, ահտնա. մէի մալիսիս իմզա իթթիյի իչիւն թունուզ պէյինին ալէյհինտէ իճ. րաի թահրիքաթ իթմիշ օլան Լարպի ժարուշ իլէ տիկէր պագը թունուզ ըուէսասը թունուզ պէյինին էմր մուճիպինճէ իգամէթ. կահարլըընտա թէվգբի իտիլմիշ. լէր տիր։

(Պ. ոգահ չէնդ Ռէւէրֆլըր)

Ալթինա 17 մայիս

Պապը Ալինին թէէխիւրաթը ալէյհինտէ բրօթէսթօ էյլէմէք ի. չիւն Եունան հիւքիւմէթինին՝ տէվլէթլիրէ պիր նօթա իրսալինէ գարար վէրմիշ օլտուղը հավատես սահիհ տէյլ տիր։

Գրալ՝ ալթը ատետ եէնի թա. պուրլարը թէչքիլինէ տաիր օ. լան գարարամէյի իմզալամասը. ղընտան, գանն օլունտըղընա կէօ. րէ հարպիյէ նազրը իսթիֆասընը վէրէճէք տիր։

Աֆոն Ռէ-Ռէ

Ալթինա 18 մայիս

Մ. Գումենտուրսօրն տինքի կիւն Մ. Գունտուրիօթիտէն ալ. տըղը պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Օսմանլը-Եունան մուգավէլէնամէ. սինէ տաիր ճարի օլան միւգաքէրաթ սուրէթը մաթլուպտէ իլէրի կիթ. մէքտէ վէ պիր գաչ կիւն զար. ֆընտա իմզալանմասընա իւմիտ իտիվէքտէ տիր։

Եունան գրալիցասընդն ամու. ճաղատէլէրի օլան Սերժ վէ Բոլ նամ կրանտիւգէր, վէ միւշարէ. լէյհանդն պիրատերի կրանտիւգ Գոնսթանթէն պու սըրատա նա. բօյիտէ պուլունուպ, եագընտա Աթինատա պէքլէնմէքտէ տիրլէր։ Պուրատա իւչ տէօրթ կիւն գրալ վէ գբալիցայս միւսաֆիր օլաճագ. լար տըր։

Լոնտրա 18 մայիս

Մ. կլատսթօն նամիզաճլրգտան տօլայը Մէճլիսը մէպուսանդն տիւն. քի իճթիմաճնտա հաղըր պուլու. նամամշ տըր։

Խարիճիյէ նազրը՝ Ֆրանսանդն թունուզա սեվգը ասաքիր իթմէսի հագգընտա տէվլէթը միւշարիյէ. հատէն իյզահաթ թալեպ իթմիշ օլտուղունտան, Ֆրանսա հիւքիւ. մէթի տինքի կիւն նազրը միւ. շարիլէյհէ պիր ճէվապ վէրիպ, թունուզդն հիշ պիր բարշասընը զապթ ու իլհագ իթմէք նիյէթին. տէ պուլունմատըղընը պէէան իթ. միշ տիր։

Մէճլիսի մէպուսանտա ալտուգ պուլան պիր սիւալէ ճէվապէն Սըր Զարլս Տիլք պէէան իթմիշ տիր քի, Ֆրանսա՝ թունուզտա էճնէպիյէ. րին հուգուգու մէվճուտէսինի սուրէթը մուէսսիրէտէ մուհաֆա. զա իթմէք իչիւն թէտապիրի միւ. տագգիգանէ իթթիխազ իտէճէք տիր։

ԻԼԱՆԱԹ

Թօբխանէի ամիրէտէն կէլէն իլան.

Թօբխանէի ամիրէ մէվճուտը. տան թախմինէն 1573 օգգա գա. տար նուհսա պօբրէ վէ բիսիթօն վէ պօրու վէ սարիէ խուրտասը իլէ 3300 օգգա խաիս վէ սաֆի նուհսա թալաը վէ 710 օգգա Մարթինի գօվանը խուրտասը վէ 2200 օգգա Գուքսէր ֆիլէնկի գօ. վանընտան հասը. օլմուշ քիւրիչէ բիրինճ, վէ 2500 օգգա թաբա վէ 3000 օգգա թօր թալաը թէգարբ. ուր իտէճէք ֆիյաթ իլէ պիլէհսապ պահսաը գաչ ղրուշա պալիղ օ. լուր իսէ, եիւղլիւք ալթուն եիւզ ղրուշ հիսապը իլէ բէչինէն թէս. վիյէ վէ իթա օլունմագ վէ պու պապտէ ագտ վէ թէաթի գբլը. նաճագ գօնթրաթօ թարիխինտէն նիհայէթ պիր մահա գատար գալ. տըրրըմագ վէ թօբխանէ թարիմ. խանէսի իսկէլէսինտէ մավունա տէրուենինտէ թէսլիմ օլունճա. ղընտան, մավունա իւճբէթի իլէ բէսմի կէօմրիւք վէ մէսարիֆը տա. իրէսի թալիպնէ այիտ ՝օյմագ չարթը վէ չերաիթը սաիրէ իլէ ֆիրուխթի խտիլմէք իւզրէ 97 սէ. նէսի չէհրը մայիսինին 11ինճի բա. զար իրթէսի կիւնիւ միւզայէտէսի իճրա օլունճաղընտան, իչթի. բասընը թալիպ օլանլարդն նիւմու. նէլէրինի կէօրիպ չէրաիթը մէզ. քիւրէ թաֆսիլաթը անլամագ իչիւն թօբխանէի ամիրէ մէճլիսի. նէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

3—1

Շեհրի Էմանէթինտէն կէլէն իլան

Եէտի Գուլէ կազխանէսինտէ մէվճուտ մրճըրդն իչթիրասընա վէ մէզքիւր կազխանէ իչիւն լիւ. զումի օլան պին թօգուզ եիւզ գանթար քիրէճին իթասընա թա. լիպ օլունտուղը հալտէ, միւզայ. տէ վէ միւնագասասը իճրա օլուն. մագ վէ գարարը գաթիսի վէրիլ. մէք իւզրէ թալիպ օլանլարդն շէհր հայր բումինին եէտինճի բէնճէն. պիհ կիւնիւ մէճլիսը Էմանէթէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

5 մայիս 97

Սուլթան Ահմէտտտ կիւն կէօր. մէզ մահալլէսինտէ պէվլ օգգա. ղընտա քեարն եիրմի ալթը նումէ. ռօլու իւչ պապ սէլամլրգ վէ ալթը պապ հարէմ վէ պիր պապ մութ. պախ վէ թախմինէն իքի եիւզ զը. րա պաղչէ վէ նէզարէթը քեամի. լէի չամի պիր պապ ախչապ խանէ ֆիրուխթ օլունաճաղընտան, թա. լիպ օլանլար մէզքիւր խանէեէ միւրաճաաթլա կէզմէլէրի իլան օլունուր։

3—1

ԷՎԳԱՖ

Էվգաֆը Հիւմայուն խազինէսի մահ. ալիւթ տարէսինտէ պէհէր կիւն միւ. զայէտէրի իճրա օլունմագտա օլան ագի իւզրիքր մահալիւթը մուայէն պան տէօրթ հաֆթա միւտտէթը իլա. ղընտան պիրինճի հաֆթասը օլան իշ. պու 1297 սէնէսի մայիսինին հինճիւ բազար իրթէսի կիւնիւնդէն իթթպարէն պիր հաֆթա զարֆընտա միւզայէտէ. լերի իճրա գըլընճաղընտան, թալիպ օլանլարդն էյամը մէզքիւրէտէ մահ. ալիւթի տարէսինտէ կելիպ գըյմէթը մուխամմինէնին էօյրունէ միւսաբի բէյ ագչէսինի թէպլիմը խազինէ իտէրէք միւզայէտէսինտէ պուլունմալարը լա. զըմ կելէճէյի վէ բէյ ագչէսինէ վէ մուճաճէլէյէ մահսուպէն սուրէթ վէ սէրիկի գապուլ օլունմայաճաղը պիրինի տէֆա օլարագ իլան ու իխթար օ. լունուր։

.. 166 .. 500, (1) Իսկիւտարտա Թավալ Հասան աղա մահալլէսինտէ Գարաճա Ահմէտ ճատտէսինտէ շէհրի 2 ղրշ. քիրալը պիր պապ տուխանի տիւքքեանը միւլքիւ։

.. 13 վէ 31 .. 13533, Զարշուի քէ. պիրտէ Գալբագճըլար պաղը ճատտէ. սինտէ թէրպիէն 30 ղըրա արսատա մէպնի շէհրի 600 ղրշ. քիրալը պիր պապ թօհաֆէը տիւքքեանը կէտիյի. նին 6 հիսսէ իթիպարը իլէ պիր հիս. սէսի։

.. 12 .. 1500, Մահմուտ բաշա գուրպինտէ Սուլթան օտաալրը խանը տէրուենինտէ թէրպիէն 35 ղըրա ար. սատա մէպնի շէհրի 60 ղրշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ օտա կէտիյինին նըսֆ հիսսէսի։

.. 19 վէ 192 .. 8000, Ագսէրայտա Ղուրբպա Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ Ագսէրայ ճատտէսինտէ թէրպիէն 30 ղըրա արսատա մէպնի շէհրի 210 ղրշ. քիրալը ախչապ պիր պապ գուրու գահվէճի վէ պիր պապ մանավ տիւք. քեանլարընդն նըսֆ հիսսէլէրի։

.. 5 վէ 39 .. 1250, Իսկիւ. տարտա Ռում Մէհմէտ բաշա մահալ. լէսինտէ Ագասթէ օսգաղընտա թէր. պիէն 140 ղըրա արսատա մէպնի պիր օտա վէ 80 ղըրա պաղչէյի միւլթէմիլ շէհրի 80 ղրշ. քիրայա միւթէհամիլ սալաշ պիր պապ ախուր վէ տէրիճի մաղազասընդն սէմէն հիսսէլէրի։

.. 526 .. 4000, Իսկիւտարտա Տէպպաղլար մահալլէսինտէ Թօրթաշը ճատտէսինտէ թէրպիէն 35 ղըրա ար. սատա մէպնի շէհրի 25 ղրշ. քիրալը ախչապ պիր պապ տէօքմէճի տիւք. քեանը։

.. 21 .. 7500, Գարանը տագիգ գուրպինտէ Հըզըր պէյ մահալլէսինտէ Ֆիլիխան օսգաղընտա թէրպիէն 150 ղըրա արսատա մէպնի 3 օտա վէ 2 սուֆա վէ պիր գույու վէ 60 ղըրա պաղչէյի միւլթէմիլ շէհրի 150 ղրուշ քիրալը պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիս. սէսի։

.. 3 .. 8812, Էյյուպ Էնսարիտէ ճամիի քէպիր մահալլէսինտէ Իբլիք. խանէ ճատտէսինտէ շէհրի 400 ղրուշ քիրալը հազարճըլըրդն 8 հիսսէ ի. թիպարը իլէ 3 հիսսէսի վէ 30 ղըրա արսատա մէպնի պիր պապ գարաղոլ. խանէինին նըսֆ հիսսէսի։

.. 31 .. 5625, Զագմագճըլարտա Տայէ—Խաթուն մահալլէսինտէ Վապ. տէ խանը տէրուենինտէ խանը սաղիրէ մութթասընը թահթանի եիւզ ղըրա ար. սատա մէպնի շէհրի 300 ղրշ. քիրալը պիր պապ օտա միւլքիւնիւն 60 սէհիմ իթիպարը իլէ 3 հիսսէ վէ օտաի մէզ. քիւր կէտիյինին վէ բիրկեահընտա մու. հատտըս բէքէնին 60 ագչէ իթիպարը իլէ 7շէր պուլուգ հիսսէսի։

.. 13 .. 14,000, Պալըգ բազարը գուրպինտէ Զէկէպի օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ Թախմիս էօնիւ ճատ. տէսինտէ թէրպիէն 30 ղըրա արսատա մէպնի ֆէվգինտէ պիր օտայը միւշ. թէմիլ շէհրի 400 ղրուշ քիրալը քեար. կեր պիր պապ տիթթար տիւքքեանը. նդն միւլք մա կէտիք 3 հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

.. 178 վէ 176 վէ 174 .. վէ 17500, Զէյրեքտէ Ալոճա Հալիլ աթթար մա. հալլէսինտէ Գաբանը—Տագիգ ճատ. տէսինտէ թէրպիէն 90 ղըրա արսա. տա մէպնի շէհրի 250 ղրշ. քիրալը ֆէվգինտէ 3 օտայը միւշթէմիլ մու. գատտէմա պէրպէր էլէէվմ պիր պապ գահվէխանէ վէ թթթիսալինտէ պիր պապ էթմէքճի տիւքքեանընդն նըսֆ հիսսէսի կէտիյի իլէ միւլքիւնիւն սիւ. սան հիսսէսի։

.. , .. 3540, Կէտիք բաշտա Էմին Սինան մահալլէսինտէ կէտիք բա. շա համմամը ճատտէսինտէ թէրպիէն 207 ղըրա պաղչէ գրթա մէնզիլ արսասը. նդն նըսֆ հիսսէսի։

.. 10 .. 2000, Խտիրնէ գարուսունտա Նէսլը—Շահ Սուլթան մահալլէ. սինտէ Պօսթան օսգաղընտա թէրպիէն 40 ղըրա արսատա մէպնի 2 օտա վէ պիր գույու վէ 80 ղըրա պաղչէյի միւշ. թէմիլ պիր պապ մէնզիլ։

.. 3 .. 3000, Տիվան եօլունտա Ա. թիք Ալի բաշա մահալլէսինտէ Սօֆը խանը տէրուենինտէ ֆէվգանի 60 ղըրա արսատա մէպնի շէհրի 100 ղրուշ քի. բալը պիր պապ օտանընդն բուպ հիսսէսի։

.. 4 վէ 6 վէ 8 .. 23500, Մերկիւն գարիյէսինտէ մուվագգրթխանէ ճատ. տէսինտէ թէրպիէն 150 ղըրա արսա. տա մէպնի 7 օտա վէ 2 սուֆա վէ պիր գույու վէ 50 ղըրա պաղչէ վէ տէրուենինտէ ճարի պիր չուվալըզ մաթ. լէզիզ վէ թահթընտա տուխանի վէ պագգալ տիւքքեանընդն միւշթէմիլ սախ. չապ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի։

.. 33 .. 10500, Թաթավլա գարիս. յէսինտէ Թաչճըլար ճատտէսինտէ թէրպիէն 80 ղըրա արսատա մէպնի 5 օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր գույու վէ 40 ղըրա աշըգլըղը միւշթէմիլ սախ. չապ պիր պապ մէնզիլին իւչ բուպ հիսսէսի։

.. , .. 25000, Պէյգօզ գարիյէսինտէ Ագպապա հուտտուտա տախիլինտէ Աղա չէշմէսինտէ Սիւլիւքխանէ նամ մահալտէ թէրպիէն 65000 ղըրա պիր գըրթա պաղչէ վէ պիր մէնզիլ վէ պիր սախուր վէ տիկէր մունհէտիմ սախուր վէ իքի ֆրուն վէ իքի թութգախանէ վէ պիր չէրպէթխանէյի միւշթէմիլ պիր պապ սիւլիւքխանէնինդն նըսֆ հիսսէսի։

.. 44 .. 7500, Զարշուի քէպիրտէ Պօտրում խանը տէրուենինտէ թախթա. նի թէրպիէն 40 ղըրա արսատա մէպ. նի շէհրի 80 ղրուշ քիրալը պիր պապ օտա։

.. 14 .. 6000, Խըրգակ չէրիֆ գուր պինտէ Խօճա Վէյսի մահալլէսինտէ Խիսրէվ բաշա ճամիի չէրիֆի գաբը. սընտա Խիսրէվ բաշա ճատտէսինտէ տէրուենինտէ 2 գույու վէ 350 ղըրա պաղչէյի միւշթէմիլ մունհէտիմ 60 ղը. բա պիր դըթա մէնզիլ արսասը։

(1) Ճիւմէյէրին պաչլարընտա, իւք հիզատաքի պուլունան բագգալար մահալիլարդն նիւմէրօլարընդն, վէ իւ. քինճի հիզատաքիլէր լիրան Օսմանի 100 ղուրուշտան օլարագ գըյմէթը մուխամմինէյէրինի պիլտիրմէքտէ տիրլէր։

ԲԷՌ ԶՕԳ ՌԻՄԷՍՆԷՅԻ

ՄԻՒՌԷՏՏԷՐ ԻՏԷՆ

ՎԷԼՎԷԼԷԼԻ ԽԱՄԹԱԼԸԳ

Պու խաթալըգ ճիւղի պիր միյտէ պօզուգլուղու իլէ պաչլար, լաքին է. կէր իալթիտատան միւհիմմինիլմէղ ի. սէ, նիհայէթ վի. ճուտրն հէր թա. ագիրնա վէ պաշ. ըճա տալաղա, գա. բա ճիյէրէ վէ մի. ճտեեէ վէ նիհա. նէթ պիթիւն էթ պէզզէրինէ սիրա. էէթ իսէր, վէ պու սուրէթէ պու խաթալըղա միւպ. թէլա օլանլար միւտ տէթը էօմիրլէ. րինտէ մուզտարրպ օլուպ, էօլիւմ անլէրի պու իզտիրապտէն գուրբարը։ Էքսէրիա պու խաթալըգ էյլի ֆարգ օլունմայըպ եանը. ըլըրը, լաքին չու սիւվալար խրատ օլունտուգտա, մէզգիւր խաթալըղա միւպթէլա օ. լուպ օլունմատը անլաշըրը. Թա. ամ իթիգտէն սոնրա նէֆէս պըրպ վէրմէ. գտէ միւշքիլթ, զահմէթ վէ սըզգնթը չէքէ՞րմիանիպ։ Տէրինտէն պիր ադրը վէ պու ադրը իլէ պէրպաէր տաիմ պիր եօրկունլուգ տույա՞ր. մըսը. նը։ Կէօզլէր սարարը՞ մը։ Սապահլարը տիլէրտէ վէ տիլ էթլէրինտէ գաթը վէ եաբըլկան պիր նէմլիգ վէ ադը. տատսըղլըղը վա՞ր մը։ Տիլ բաալը՞ մը տը։ Գապուրկալարտա վէ սըրթատ ադրը տույա՞ր. մըսընդ։ Գարա ճիյէր պէօրիւմիւշ կիպի սաղ թարաֆընդզատ պիր թագեեգ վա՞ր մը։ Գապըղլըգ վա՞ր մը։ Ուֆուգի պիր վազկիյէտտ եանի պոյը պոյունա եաթմըշ օլուպ տա պիրտէն պիրէ գալդգընդընդզատ, պիր նէվի պաշ տէօնմէք վէ կէօզլէր գամաշմագ կիպի չէյլէր օլո՞ր մը։ Իտրար ա՞գ մը տը վէ բէ՞գ բէնքլի տիր։ Իտրար թօբանը՞ր մը։ Թաամ տան սոնրա՝ եէտիյինիզ տէրճալ էգյի՞ր մի վէ կէյիրմէքլէր կէլէր մի։ Սըգ սըգ եիւրէք չարբընթըսը վուգու պու. լո՞ր մու։ Պիթիւն պու էմարէլէր պիրտէն կէլէմէլէրէ։ Լաքին պու տէհ. չէթլի խաթալըղդն թէրագիտնէ կէօրէ, մէզգիւր էմարէլէր խաթայա բէյտէրբէյ եէվկէթ վէրիրլէր։ Էկէր պու խաթալըգ պիր միւտտէթ իմիթ. տատ իտէր իսէ գուրու վէ կրճգըզա. տրճը պիր էօքսիրիւք հասըլ օլուր, վէ պիր ազ սոնրա պու էօքսիրիւքլէ պաղլամ տա կէլիր։ Խաթալըգ բէք իլէրի վարմըշ օլտուղու թագտիրտէ, տէրի էսմէր վէ քիրլի կիպի պիր բէնկ ալըր, էլլէր վէ անագլար սօղուրվէ նէմլիներ։ Գարա ճիյէր իլէ տաղագ բէյտէրբէյ խաթալանընճա, սըզը աղ. բըլըրը մէյտանա չըգար վէ պէրմիւ. թատ իճրա օլունան թէտասվի պու սօն ադրըլարա հին պիր թէէսիր իթմէդ։ Պու խաթալըգ ատի պիր մուալիճէ իլէ ատէթ օլունուր իսէ, իլք էմարէ. լէր կէօրիւլինճէ տէրճալ պիր տիգ. գաթը թամամ իլէ թէտավի իթմէք բէք էհէմմ տիր, վէ էկէր խաթալըգ էյլիճէ քէօքլէշմիշ իսէ, իլճահ աչը. ընճայա վէ հաղմ ալէթլէրի տիւզէ. լինճէյէ գատար ասլ կլաճա տէվամ իթմէմէլի տիր։ Պու խաթալըղա գա. բա ճիյէր խաթալըղը նապարըլը պա. գըլըգ, պու տէհչէթլի իլէթ ալէյ. հինտէ էն էմին վէ էն միէսսիր իլաճ «Սեչիլէն ՀԷՖ»ԷԼԷԷ» տըր։ Պու պիր թէրթիպի նէպաթի օլուպ, Ամէրիգատա եսբլըը վէ Լոնտրատա Ֆարինկթընն Բատ Է. Գ. Նօ. 21տէ Ա. Ճ. Ուիթ թարաֆընտան սաթըլը։ Պու չիրուպ՝ սէպէպը հագիգիսինի վէ պիթթապ խաթալըղը տա քէօքիւն. տէն տէֆ իտէր։

Սահիպի Ա. Ճ. ՈՒԻԹ

21 Ֆարթինկթընն Բատ Լոնտրա Է. Գ.

Սթամպօլտա Եէնի Ճամի օսգաղընտա Մ. Տէլլա Սուտանընն Էճզախա. նէսինտէ վէ Պէյօղլուն ճատտէսինտէ Մ. Գանցիւգ պիրատերլէրինին ինկիլիզ էճզախանէսինտէ վէ Գալաթատա Եիւքսէք Գալտըրըմտա Մ. Վէ. Լիցին էճզախանէսինտէ վէ պիշիմիվէ սպէէար տիւքքեանլարընտա պուլու. նուր։

Թօբտան վէ բէրաքէնտէ միւպա. եէաթ իչիւն Գալաթատա Զապթա գուրպինտէ Եիւքսէք Գալտըրըմտա Նօ. 95/7տէ Ուսմանի Ինկիլիզ Մաղազա. սընտա մէմուրը մախսուսը ԷՏՈՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ յա միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

Պրուսատա Սէթ-Պաշը նամ մա. հալտէ Քէօրրիւ պաչընտա Օթել տը Պրուս նամ Օթելտէ բէք նէֆիս եէմէք վէ ղայէթ թէմիզ եաթաղ պուլունտուղու վէ օտալարը միւ. քէմմէլ տէօշէմմ իլէ թէշքիրն վէ թէֆրիհ իտիմիշ օլտուղու վէ ֆի. եաթլարը տա զիյատէսիյէ էհվէն պուլունտուղու վէ միւշթերիյերին հէր ճիհէթէ բահաթ վէ մէմնուն իտէճէքլէրի միւսթէհիրի թարա. ֆընտան իյան օլունուր։ 20—13

ԷՊՆԻՓԷ ԷՇԵԱՍԸՆԱ ՏԱՒՐ ՊԷՕՑԻՒՔ ՏԷՔՕՋԻՓՕ

107 ՄՕՄՀԱՆԷ ՀԱՍՏԷՍԻՆՏԷ 107

ՍՊԻՐԻՏՕՆ ԳԱԲՈՒ

ՎԷ

Ժ. ԲԷԼԹԱՆ

Շու աթիտէքի պէօյլէք ֆապ. րիգալարընդն վէքիլի։

Արնօ Էթիէն—Մաբէլէ՝ թաղը սէրթ վէ եուսուլչագ։

Պէ Լիւգդ է Գօսթանի—Կրէնոգ. Լէրա՝ Բօթիան չիսէնթօսու վէ վա. լէնթին։

Շարլը Սիգար—Մաբէլէ՝ Պօ. ռու, քիւնք վէ էմմալի։

Պէրնար Օպէր—Մաբէլէ՝ պաս. կիւլ վէ սաիր թէրագիլէր։

Մէգքիւր մաղազատա կէրէք բարչա բարչա վէ կէրէք թօքտան օլմագ իւզրէ սըբարը գապուլ օլունմագտա տըր։

Պալատէ գիքր օլունան էշեահ միւթէնէվիատան պաչգա՝ մէգ. քիւր մաղազատա էպնիյէեէ տա. իր էշեահ սաիրէ մէսելա թրիէս. թէ թաչլարը, Իթալիա մէրմէրլէ. րի, Մալթա թաչլարը, տէմիր քիրիչլէր վէ պունլարա միւմասիլ էպնիյէյէ միւթէալլիգ էշեա վէ լեվազիմաթը սաիրէ մէվճուտ օ. լուպ, կէրէք բարչա բարչա վէ կէրէք թօքտան էհվէն ֆիեաթ. լարը սաթըլմագտա տըր։

ՍՊԻՐԻՏՕՆ ԳԱԲՈՒ

ՎԷ

Ժ. ԲԷԼԹԱՆ

1881 փետր. 3

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐՈԱՍԸ

Լոնտրա, 17 Մայիս

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	102-9/16
Օամ. էսհամը աչըլաը	16-
» » գարանը	16-
Իթթիգրազ 65	17-1/8
» 69	17-1/8
» 71	78-
» 72	27-1/2
» 73	16-1/8
Օսմանը պանգասը	16-
Մըսըր տուչուն. մութա հրտէ	77-1/8
» իմթիյազը	92-1/8
Բուսիա իթթիգրազը	97-3/8
Գամպիօ Բարիզ 6 այ վասէ	–

Փարիզ, 17 Մայիս

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	86 07
» » 5 գրօնսուզ	120-02
Օամ էսհամը աչըլաը	16-
» » գարանը	16-25
Իթթիգրազ 65 Ֆր.	85-
» 69	84-
» 73	82-
Մըսըր ֆօնս. մութա հրտէ	387 50
Գրէտի Լիոնէ	397 50
Օսմանը պանգասը	665-
Բուսիէի չըմենաքֆէրի	60-25
Իթալիա էսհամը	90 80
Գամպիօ Լոնտրա 3 այ վասէ	25 22

Վիէննա, 17 Մայիս

Աֆիօ Ֆիօրին	–
Բուսիէի չըմենաքֆէրի	27-70

ԱԼԱԳԹԱ ՖՕՐՈԱՍԸ

Է. . սամ. ամուն ագչ. դար.	17 27
Գաբ տապան աչըլաը	17-28
Իթթիգ. 63 (Մութօն) 6 % Ֆ.	84-
» 65 » 6 % Ֆ.	85 50
» 69 (Բէնար) 6	85-
» 72 (Ֆոն տու Թրէդոր)	27-87
» 73 6 % Ֆ.	82-
Բուսիէի չըմենաքֆէր 3	59-50
Ագճէ Ֆայիզի »	09-
Բըբոր Ղրշ	00-
Հավալէսիզ »	20-

ՁՈՆԴԱ ԱԳՈՒՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6- 4
Օսմանլը պանգասը	10-18
Սօսիէթէ ժէնէրալ	5 12
Թրամվայ	3 75

ԱԳՋԷՆԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օամ. լիրասը 100 ղրշան	Ղշ. Փր
Գէյազ մէհիսիյէ Ֆարգը	107-
Մէթալիք »	208-
Պէչլիք »	21 2-20
Ալթըլըգ »	128-10
Պագըր »	660-
Գայմ »	970-
Ինկիլիզ լիրասը	109 33
Ֆրանսըզ ալթունու	37-21
Փոլ	90-
Գրիմիզ ալթունու	51-25
Գարպօն դայմէսի	3 88